

בדקו ששטת ששטת אברהם ששבת ה'
היה רחוקה חלף לו מלא סוף
היה רחוקה חלף לו מלא סוף
היה רחוקה חלף לו מלא סוף

האשה שרוא עושה פרק השני נדה

האשה שרוא עושה פרק השני נדה
האשה שרוא עושה פרק השני נדה
האשה שרוא עושה פרק השני נדה

האשה שרוא עושה פרק השני נדה
האשה שרוא עושה פרק השני נדה
האשה שרוא עושה פרק השני נדה

האשה שרוא עושה פרק השני נדה

האשה שרוא עושה פרק השני נדה
האשה שרוא עושה פרק השני נדה
האשה שרוא עושה פרק השני נדה

האשה שרוא עושה פרק השני נדה

האשה שרוא עושה פרק השני נדה
האשה שרוא עושה פרק השני נדה
האשה שרוא עושה פרק השני נדה

האשה שרוא עושה פרק השני נדה

האשה שרוא עושה פרק השני נדה
האשה שרוא עושה פרק השני נדה
האשה שרוא עושה פרק השני נדה

האשה שרוא עושה פרק השני נדה
האשה שרוא עושה פרק השני נדה
האשה שרוא עושה פרק השני נדה

האשה שרוא עושה פרק השני נדה

האשה שרוא עושה פרק השני נדה
האשה שרוא עושה פרק השני נדה
האשה שרוא עושה פרק השני נדה

האשה שרוא עושה פרק השני נדה

האשה שרוא עושה פרק השני נדה
האשה שרוא עושה פרק השני נדה
האשה שרוא עושה פרק השני נדה

Handwritten notes and symbols at the bottom left.

2

יום ובודקה ע"י פקחות, שכן עונת ראייה לרוב הנשים כמו שיתבאר.⁷⁶
 יג. וחוקת הבנות עד שלא הגיעו לימי הגעורים⁷⁵ הרי הן בחוקת טהרה ואין הנשים בודקות אותן.
 יד. כל האשה שמרבה לבדוק עצמה חמיר בין בימי הספירה בין בימים שלא ראתה בהן ה"ז משובחה⁷⁷ ואעפ"י שיש לה וסת קבוע שאפשר שיבוא לה דם בלא שעת וסתה יט"ב לה ולא בדיקה בין באונס בין ברצון ה"ז בחוקת טהורה⁷⁸ חוץ מאחר הוסת הקבוע כמו שיתבאר.⁷⁹

פרק שלישי

אין הפרש בין אשה גדולה לקטנה בטומאת נדות וניבות. אלא אפילו כא דמה ביום לידתה טמאה⁸⁰ וכל הנשים מהטמאות בנדות בין שפחה בין משוחררת וגיוורת⁸¹.
 א. האשה מטמאה בין באונס בין ברצון⁸² ואפילו לא יצא הדם לחוץ אלא בעקר מן המקור ועדיין הוא בבית היצון טמאה⁸³ ובית היצון זהו בין השינים מקום שמגיע אליו האצבע בשעת גמר ביאה ובין השינים עצמו כלפנימם⁸⁴.
 ב. בזמן הזה שאין בקיאות בדבר, כל שהאשה מוצאה דם בעד שלה טמאה.
 ג. המראות שהיו הכמים מטמאין בהן חמש הן⁸⁵ האדום כדם הפוח, השחור כדיו, וכקרן כרכום, וכמימי אדמה ממקום ידוע בא"י, וכמוג יין השרוני, ואין אנו צריכין לכתוב משפטי בדיקות שכבר גזרו עליהן בזמן הזה כל עיש בו בראה אדומית כלל בין שהיה עמוק הרבה

או דיהה הרבה ממא, וכן כל מראה שחרות⁸⁶ אבל הירוק והלבן אעפ"י ששמיכתו כדם ה"ז סהור⁸⁷.
 ד. ובאמת אשה לומר כמראה זה ראיתי ואבדתי, ואם היה ירוק או לבן מסהרין לה⁸⁸.
 ה. ראתה דם עבה הרבה טמאה, יתר מיכן אפילו השליכה כמין קליפות וכמין יבושין כל שיש בהן אדמימית או שחרות⁸⁹ אעפ"י שהן קשין באבן מטמאין אותה⁹⁰.
 ו. המשלכת חתיכה בין אדומה בין לבנה או ירוקה אעפ"י שאין עמה דם טמאה א"א לפהית קבר בלא דם⁹¹ ופעמים שמתמאה משום יולדת מפני החתיכה כמו שיתבאר⁹².
 ז. היה בה מכה תוך אותו מקום והרי הדם שותת, יש מי שהורה⁹³ שמתהרין אותה אפילו בזמן הוה, ויראה לי שמתמאין אותה שאם היה דם מכה משונה מדם ראיתה טמאה, דין התלמוד, וא"כ פעמים אתה מביא אותנו להקפיד ולבודק כדמים⁹⁴.
 ח. אשה שהשתנה מים ויצא דם עם מי רגלים בין מצומד בין מיושב⁹⁵, ואפילו הרגישה גופה תודעופה אינה חוששת, שהרגשת מי רגלים היא⁹⁶ זה ובידוע שאין דם הבא עם מי רגלים אלא דם מכה⁹⁷.
 ט. הנופל את הבתולה אפילו היתה קטנה שלא הגיעה זמנה לראות בועל בעילת מצה וגומר ביאתו ופורש⁹⁸ ויושבת ז' נקיים מאחר שיפטק הדם כשאר הראות⁹⁹, מכאן אתה למד שאין תולין במכה, שאין לך מכה גדולה מן הקטנה שבעלה והדם שותת ממנה מחמת הבעילה¹⁰⁰.
 י. אפילו לא ראתה דם בתולים אין אומרים שמא הטה ועדיין בתוליה קיימין, שאין ההטייה מצויה, אלא האויל ובעל הוששין שמא ראתה

95 סו א א ואם יש לה מכה באותו מקום תולה במכתה ואם היה דם מכה משונה וכו'. והרמב"ם פ"ד פאס"ט"ב ה"כ הביאה, וע"י דא"ש ד"ס תינקה שהביא לרבנו וחלק עליו, וכן בסוד קצו וע"י ס"ח ס"ק י"ט. 96 דברי רבנו בסוד ש"ב וע"י דא"ש ומ"מ ש"ב. 97 כ"י יוסי ז"ס, ב וכו"פ הרמב"ם פ"ה פאס"ט"ב ה"ז וע"י כ"י ריש פ"י קצ"א. 98 ב"ה לעיל שם נו. ב. 99 ע"י רש"י וט ב ד"ה מוקה. 100 ברב ושכרול סה ב. 101 רמב"ם פ"ה פאס"ט"ב ה"ה, וכו' כ"י ס"י קצ"ב סו"ה וצריכה. 102 ע"י לעיל ה"ה. 103 כ"י העלו הראשונים ע"י סוד וכו"פ שם וולא כראכ"ד בזה.

דב טפה כחדל ואבדה, לפיכך גומר ביאתו ופורש ממנה ז' נקיים חוץ מיום הבעילה¹⁰¹.
 יא. כשהוא גומר בעילת מצוה ופורש ירא' לי שהוא מותר לפרוש מיד כשבעל, שאם אין מתירין לו כן לבו נוקפו ואומר עם הטמאה שמשתי¹⁰², ויש שהורה¹⁰³ שצריך להמתין עד שתמות תאותו ויפרוש, כשם שצריך במשמש עם האשה ופרסה נדה כמו שיתבאר.
 יב. האשה שכתבה ליושא ונחפייסה צריכה לישב ז' נקיים¹⁰⁴, ואפילו בדיקה עצמה בשעת התיבוע¹⁰⁵, שמא מחמודה לאיש ראתה דם טפה כחדל ואבדה¹⁰⁶, וצריכה בדיקה חוץ ז' וסבילה בליל ח' כשאר הראות, אעפ"י שלא בדיקה ביום התיבוע להפסיק בין טמאה לטהרה מונה מיום שלאחריה, שאין ראית המד אלא ראייה קטנה לשפחה לפיכך אינה צריכה לבדיקה הפסק¹⁰⁷.

פרק רביעי

אין האשה מהטמאת מן התורה עד שתרגיש בשפה שהדם יוצא בבשרה¹⁰⁸, ומדברי סופרים שכל המוצאה כחם דם על גופה או על בגדיה אעפ"י שלא הרגישה, ואעפ"י שבדיקה עצמה ולא מצאה דם הרי זה טמאה¹⁰⁹, ובזמן הזה מונה שבכה נקיים חוץ מיום המציאה¹¹⁰.
 א. קטנה שלא ראתה דם מימיה בין בתולה

ובהג"מ פ"א ס"ט אור"ג העתיק לרבנו. 104 שם ס"ה ב אלא מעתה בעל נפש לא יצבור ביאתו א"ל א"כ לבו נוקפו ופורש, וע"י מ"מ פ"א ה"ז שהביא לרבנו והובא בסוד ש"ב וכו'. 105 וע"י הראב"ד הובא בתה"י וכו' ש"ב. 106 נדה סו א. 107 הובא בסוד רש"י קצ"ב, וע"י יבמ"ת לו ב. 108 לעיין הר"ם פ"ה פאס"ט"ב ה"ט, וכל דברי הגנו במ"מ ש"ס. 109 שלא הוזק מעינה פתוח, מיהו בסוד יליף מרבט דכ"מ בודקה עצמה בכל יום, ע"י כ"י ש"ס, ורא"ש נדה ש"ס. 110 נו ב, וע"י ש"ב נו ב. 111 לכ"י הרמב"ם פ"ט פאס"ט"ב ה"ה וה"ב. 112 וכן הסכים הרשב"א, וכן בסוד פ"י קצ"א, והמקור בראב"ד בהשגות פאס"ט"ב ה"ה, וע"י מ"מ ש"ב, וע"י לקמן אות זו. 113 י ב רמב"ם שם פ"ט ה"ה, וע"י סוד שם שפ"י כשיתן רבנו שאין לה כחם עד שהראה ד' פעמים. 114 נ"מ ש"ס וע"י ש"ס בב"י. 115 [דעת הרמב"ם בפ"ט ה"ז דעל בשרה אין לו שיפור, הגהת הגרא"ן].

בין בעולה כחמה טהור, עד שחראה דם שלש פעמים¹¹¹.
 ב. שפעה ד' ה' ימים או שזיהה מדלפת אינה אלא ראייה א' עד שתפסיק¹¹².
 ג. אחד הכתם הנמצא על בשרה י"ג ואחד הנמצא על בגדיה אינו מטמא עד שיהיה כגריס הקילקי תעד שהיא יותר מ' עדשות שהן שלש על שלש¹¹³, נדמן לה גריס גדול מיכן משפחה בו שיפור גריס של כחמים להקל¹¹⁴.
 ד. כתם ארוך מצטרף לכגריס, נמצא ספין טפין בבגדי' אין מצטרפות¹¹⁵.
 ה. כתם הנמצא על דבר שאינו מקבל טומאה טהור¹¹⁶ ואינה הוששת לה כיצד ישבה ע"ג אבנים¹¹⁷ או שבדיקה הקרקע¹¹⁸ וישבה על' ונמצא בהם על הקרקע כשעמדה ה"ז טהורה, כל שאינו מקבל טומאה לא גזרו על הכתם שימצא בו¹¹⁹.

א. מצאה ע"ג בגדים אפילו שהיו כלי צכעונין, מכיח שהדם ניכר בהן טמאה¹²⁰.
 ב. לא בכל מקום שהמצא הדם בבשרה חטמא משום כחם עד שימצא כנגד בית התורפה, כיצד נמצא על עקבה טמאה שאם נגע בבית חורפה בעת ישיבתה, וכן אם נמצא על שוקיה ועל פרסותיה מבפנים, והם המקומות הנדבקות זו בזו בעת שהצמוד והדבוק רגל ברגל ושוק בשוק ה"ז טמאה, נמצא על דאש גדול רגלה טמאה שמה נטף על רגלה בעת שהלכה, וכן כל מקום שאפשר שינחו עליו דם נדחה כשחלך ונמצא שם דם טמאה, וכן אם נמצא דם על

116 רמב"ם שם ע"ג משנה נקיים פ"ה. 117 כ"ה ככ"ה. 118 הובא בשם רבנו בסוד ש"ב, והג"מ פ"ט אות ג. 119 נח ב טיפין טיפין מה' [כ"ה ככ"ה דוקא כבגדים אבל בבשרה מצטרפות, ואף ובהלכה ט' כתב לשי' הרמב"ם וא"ן אומרים וכו' שהרמב"ם לשכתו דבבשרה אין לו שיפור תהיך לוה, תפס לשי' הרמב"ם שבב"ל שיש בזה מן חירוש וה שברוב חבור הלכות אל' תפס לשי' הרמב"ם במקום שאין חולק עליו, אבל כדאי טייר בספ"י קטניו כדמיכח מהלכה זו, ולכן אחפלא מאוד על המשמרת הבית להרשב"א שהי"ח מהלכה ט' דעת הרמב"ן כהר"ר יונה דמ"ריו בספ"ן ג"ל"ם שיש בהם כגריס וכספין קטנים גם על בשרה אין במסרפית — ה"ה הגרא"ן]. 119 כ"ה נחמה במשנה נ"ס ס"ב. 120 ע"י ס"ס ב. 121 נו ב. 122 רמב"ם פ"ט פ"ה ה"ה, שו"ע קצ"ב ספ"ן ה. 123 ס"א ב כ"ה צב"ה במסא משום כתם ל"ג בר יוסף אימר אינו מטמא מ"מ כתם, ופסק

יש להעמידה לחוקת עברה כיון לחוקה טלוק דמיס שלא בשעת
וסחה מסייעתה, וכו' נפ' למימד נפ' שם דלר"ד שלא בשעת
וסחה דיה שעתה.

(ג) כתב הפ"ח ביו"ד סי' ק"ל סי' י"ח בשם ה"ה דנייר שלנו
אף אם עשו מלויס, מימד בעל שם לויס ממנו וחשיב
כמין הדש ואינו מקבל טומאה, ונראה דלויס דמריצין גם שאר
מיין מאו בנד מימד לא מריצין נייר דאיתו רהוי לבנר, ונראה
דמימד עמא מדרם דמקרי יז צמינו עברה במקוה, ומשי"כ עוד
דלויס לויס באופן נייר שאינו סומד לבנר ולחריג עהור ל"כ,
ועיקר שיפור ג' על ג' משום שאר תשמישים, וה"ל בנייר המחוקן
לשאר לרכיס, אי חשיב בנר, ואפשר שדעת ח"ם ז"ל דמימד מין
הראוי לבנר בסיין, אבל אין הכרח לה, ואפשר דלפולס אין שם
בנר ופל על לבוש האדם, אלא על המין, וכמו שם עור, ומינו
שמתקיים בגרי האדם בלשון כלים, היה לבוש כליו, משמש בדי
כלים, ולכך ז"ל דגם לשון בנד היינו שם המין, ולשון בנד משמ
גם במקרה הכלים, ופרשו עליו בנר וגו'.

(ג) וממה שכתבו כלים סי' כ" סק"ז נלמד דלחיכות בנר
הכומדים נעשית לבושי בנדים אינה טמאה בשום
טומאה, ואם הן לויס ממחלין בנגעים כדון שתי וערב [ואפשר
דבנר גרע משתי וערב, י"י מש"כ נגעים סי' א' סי' ע"ז] אכן
של שאר מיין עהורין מקלוס ואינם מקבצים כחמים [וכ"ל כלים
סי' כ"א סק"ז וסי' כ"ח וסי' ל']

(ד) בפ"ח יו"ד סי' ק"ל סק"א הביא בשם ח"ם דבנד הסמוך
→ לבשר כמו חלוק וכחנת לא הותרו כן כחמים בנדי
לבשוים, תמוה מאד דאילו היה חילוק בנר אין סתמו הדבר כל
הפוסקים ונחתו ממשל לרצים וגם בסנדא אין חילוק שקרי במקום
דליכא למיחוש אין חוששין, ובמש"כ נס"ח סק"ג, ובמקום דאפשר
להיכח המקור לבוא אין חילוק בין סמוך לבשר לבנר לבני, והעיקר
דלחימה הראשונים והאחרונים לפירושם שאך זהה זין כחמים
כלל, ובר"מ פ"ב ה"ז מבואר ולפי' ישבב ערוכה על בנד לבוש
ואחי"כ נמא עליו כחם עהור כדון וכבה על דבר שאינו מקבל
טומאה

(ה) נדה ז"ע ב' בשאלה חלקה לנכרית בו, אי נכרית ממש
חולין בה משום דהיא לאו בה טומאה ועברה ולא
בה מוצא ואין קמן רק שאלה הישראלית וספקה עהור ודון נכרית
כיושבת על דם עהור ולפי' אי אפשר לפרש בגמי בנכרית רואה
דרי' נדה ממש דודאי חולין אף בעהורה אלא ז"ל שרמיה פ"א
וכמו שפירש"י, אבל ג"י הר"מ פ"ב מה' א"צ כותיה וסי' ג' נרי
אמת הן ומימד חולין בהן כיון שאין שומעין להכמים וגזרו עליהן
טומאה כדחתן ל"א ב' וכדאמר שם ל"ג א' שרואה דם אדום כו'
וכו' כאין קמן רק הישראלית, אבל הר"מ הפרש דהא דאמר רב
כותיה הרואה היינו כותיה נדה ממש אבל עהורה אין חולין בה,
דהא לריצין אלו גם לעמא אח הכותיה דכל שעה ראוי לעשות
תשובה ולקבל דברי תשובה ומיכו ר"מ דבנר דסני בראוי לראות
פ"כ ס"ל דחשיב כאילו קמן רק ספק ישראלית לחוד, ומדברי
רש"י ז"ל נמי דגרם כותיה, מדפי' העטם למוסם שהיה עמאה,
ואפשר דבה דחולין בה אינו משום שאינה שומעת לחכמים
בכחמים אלא משום דמתקוין לה לעמאה מן הדון כיון שמשלמת
אדום לירוק ויוס שפוסקת ספרתה, ואמנם לפי' אחי"כ כרש"י
בגמי דחולין בשי' בשני, ומיכו ל"א מודה רבי בשאר הימים,
ואמנם צימי עברה בוי כללו כל ימי ספורתה ולא טבלת דוסתפק
צוב המליטה, ומיכו נראה לוי שלא טבלת לא גריעא מעמא ועהור
שהלכו בדי' שבילין דהכלבוד חולב בעמא אח"כ דטומאה מח
לעולם עומאה חדשה היא ואפי' דפי' עומאה חדשה לא נפבר
מהשנה גם נעמאת קלס עבילה בראי' החדשה מעכנת עליו
שלא תפבר מהשנה.

יתברו זמני בהפסקת ג'ע עדין יב להחזיקה דלא הביע זמנה,
יעדין ד"ש ק"ף אם חראה בשונה, והמר רב שני מעמאה מעלי'ע,
והינו כרבי, ובהרי הפסקות מהזקוקן לה בה דמיס למפרע,
יהשתא שגועין מרב האותה ראי' בהחזקה אותה בדמיס ד"ש,
יכשבי"ג שניכות ד"ש רביעית מעמאה משה לעת, וכן כהגי'ע
אתה דקחנו הפסיקה ג'ע ד"ש ר"א הוא כיון דלרבי כנר היא
כלל השום.

ואזן לא קי"ל בהאי סוגיא, דעמי' דרב דמוקי ברייתא כרבי
דסי' דאותה ראי' שמתחזקה בה לדואה אינה מעמאה
מעלי'ע, דס"ל דכנ שאינה חייבת בנדיקה אין בה חומרת מעלי'ע,
יזנן קי"ל רק ל"ע אי דייא יום א"ל בדיקה ומי' מעמאה מעלי'ע,
יהלכך קי"ל דאותה ראי' דמתחזקה בה מעמאה מעלי'ע, וברייתא
שפיר אחי"כ כרש"י.

ע"כ הדברים הח"מים דלא יתכן דמחומי התלמוד יסימו את
הסוגיא כה"ל הוא מסקנא להלכה וצומת היא בפלוגתא
וגדהית בעלגה, אלא בדברים פשוטים וגלוים לכל מעיין וכגון זה
איתרו ד"ח עיזים במקומם ועשרים במקור אחר, אבל כאן
הדברים מחוקים וגעלמים לא הוכר כלל בגמי נידון אם ראי' זו
שהיא מתחזקת בה מעמא למפרע ובפשוטו זכר בגמי דראי' כרי
כרבי ד"ש, וגם טעם הר"ן מפני שא"ל בדיקה לא הוכר בגמי
יבם אילו מוכרע כל כך ובתי' פירשו השום דהשתא הדבר ממחש
חמירין ד"ש, וכן ה"ל דבפי' הדן קמי'ט צטויה אינו פשוט דהשאלה
היא אי ברייתא כרבי או כרש"י, אלא אף לרש"י ז"ל כיון דאחר
הפסקת ג'ע ראה ג' ראי' לא חלון דחזרה לקדמותה ראשונה
י"אחה במקרה וחזרה וי"אחה במקרה בסוף ג'ע שנית, וחזרה
י"אחה בסוף סוגה במקרה, אלא אמרי' דלא חזרה כלל לקדמותה
יבנו שפירש"י, והלכך אי' עממו בעלי' הגמי שבתלמודים הנאים
אהרובם ועדו לדחות דברי רב ממש סוגיא דנקמ' ל"ע א' וגם
לדברי הר"ן יש להלך בין לא הביע זמנה לראות לוי"א יוס, ובי"א
ייס אמרי' לא פלוג, ואם בלמו לדחות סוגיא מבוזיה וסלקה
כתי' לא מלאני ידיו ורגלי' בהלכה בכל התלמוד.

גם בעל ה"מירה בנה ל"ע א' הוא כ"י חלמיו המוכק דרב
דאמר כני מעמאה העלי'ע.

סימן פח

(א) יו"ד סי' ק"ל ס"א ואם הרגישה שנפתח מקורה כו' יש מו
שחומר שהיה עמאה, בפ"ח הביא דעת חוב"ש דברי
גוס דדיין שעתן אין חוששין כמו שאין חוששין לובת, וכבר הלכו
אחרונים ז"ל דחם צימי עיבורה ומניקותה לא שייך אורח צממו
צא דלדברך הזקקן לסלק כוסת צימים אלו, ואינו ענין לדון
הרגישה שנפתח מקורה, ואמנם בס"ט קיים דין חוב"ש ולא
העממי' אלא כיון דקיי"ל דאם מלאה מראות עהורות עהורה
כדאיתא סי' קפ"ח וכני' ד' נשים כיון דמסולקת דמיס הן ואין
מסולקין משאר שפעות, חלון שנפתח מקורה להפליע שפעת
הראה עהורה, ואמנם הרג"טא בגליון הביא דברי חוב"ש וחלק
עליו, והביא בשם הפלי'ע ובשם גי"ב להחמיר וכו' בפ"ח בשם
ח"ם להחמיר, ונראה דלא פליגי, דדברי הס"ט בלשה הרגילה
בפליעא שעתן מרחמה בשפת עיבורה והנקה, אבל מסולקת
דמיס, ודברי המחמירים בלגינה רגילה כן.

ונראה דהרגילה בפליעא הרחם יש להקל אף צאשה שיש לה
וסח שלא בשעת וסחה דכיון דהיא מסולקת דמיס ורגילה
בפליעא שאר שעתן אין חוששין לראייה דם, ואפי"ג דקיי"ל נדה
י' צ' השל' בשעת וסחה מעמאה למפרע, היינו משום דכיון
דראה חגלי' מלחה בדרך עבשה השחא ראהה שלא צומנה
יבעל אורה צממו בא, וגרע ממעוברת ומניקה דכן מסולקין
דהלע, יכהו שפירש"י שם, אבל בספק אם ראהה דס או לא

נתייחס סוף סוף ולכן אני משייר המיד בעי' ראה עיני [וגם ספק'ה נהפך ממי סוף ועולם ממני מנשג ז ואין לי קבלה כשעוד זק:]
 לך ודע שאין חילוק בשעורים אלו כנה"ש והורמוס בין שהכחם היא דק בכמותו או עב בכמותו וכן שמי' הסכרא כשהיא דק התפשט יותר ולא כן כשהיא עב בכמותו ס' מ לא נהגו החכמים דבריהם לשעורין וכל שעורי חוץ לכן היא והעסקק בזה אינו אלא סן המסורים וכן נהלי אחרונים:

לה כהנר הפוד והשיע מעי כ"ט הרנה פשמש שאנו תלין בו עד כחורמוס חור ההורמוס לשעור הנרים לכל הרברים שאמרונו עכ"ל ופושט הוא ויהי לירידן במקום ששעורים פושטים ולי"ז כמו שכתבנו בפעם' כ"ז ואפילו דרנה מאטוליה הרבה מ"מ אינה הורה בזרה סגורים לרעה הרא"ש והמר' והשיע היא במשפשים אפילו הרנה הרבה אינה הוילה ביותר סבתורמוס ופיהו יש להחמק אם להריות בפשפש ומאכולת כנן שיש בהתם כחורמוס ופעות סגורים ונאמר לרוב הפשפש תמנען שם נום המאכולת כמו שיוצא בנולעסקה כדמים כשהיה סגורים ונמצא עליה כנרים ועוד שורה שאנו אומר כחם זה מעסק הרכים הוא וכו' דמי שיש דם מאכולת למה לא נאמר נכ בפשפש כן ואחר כהגדלים פשטא ליה דלא תליין [ה"ד סק"ו] יר"פ הסכרא לא נראה כן שהי' שני דברים הם וס' י"ל הטעם דכל יתגנו בו חכמים שיעור לא נצטרפין שיעור לשעור מאי' בנחעסקה ברמים דאין לזה שיעור שהי' אם נתעסקה נהרבה נריסין הילה כחם ולכן תליין גם כמאכולת אבל לא במשפש וכן סירת תי"ל כן הוא וירכי קי"ל אך לפי האמת לא דמי כלל דם מאכולת לרם פשפש כפי שעינינו רואות ובפ"ש בסקו' ל"ב ולכן נ"ל אם ניכר דם פשפש כפי' עורם מאכולת כפי' אף שכתוברים יחד יש להזהר בעניהם ואע"ג שאין לנו רשע להבהין בין דם לרם כי'ם בחליות כהמים יש לידך בזה להקל כבוד'ז [בנלע"ד]:

ל"ח יש מי שמתחמק כנהם שנמצא על מקום הקצבים של חלוקה כואפן שעה כשהקצבים נקמטו נראה הנרים ביותר אבל כשהפשפש הקצבים יתפרדו זה מזה אם מצרפין לכנרים ככה"א נתנה [פ"ח סק"י] כנס חל"ל ולדעתי נראה הודאי מצטרף ראשו ר"ח זה הוא הלכה למשה מסני הכעין ורקא מפרדים הי' מעטא רבה איכא במילתא דאסריין אלו היה נענה כדודאי היה נולם בידו ולא שכי' שפוח הרם כפורד אלא ודואי כל סיפה היא ממאכולת אחרת ויבאין שלפי הקצבים הסח ביתר זמריני' הכשש יותר סגורים נפל הדם במקום זה ומחומר ביתר על ידי הקצבים ולכן אין להקל בזה [כנע"ד]:

ל"ט כהם הנמצא על כשרה שהיא ארוך כרוצעה או עגול או שהו' מיפין מיפין מחכרין ולי"ז או שהיה ארוך הכהם על רוחב ריכה או שהיה נראה כאלו הדם תולך למטה למעלה כלוסר שלא יור' מהמקור שלמעלה למטה אלא הדם אם סקקים אחר למטה ונמשך למעלה וכן כשהוא על רוחב ריכה נראה ניכ' שהרם הוא סקקום אחר שאלו היה כא' מהמקור הה' ניפך על אורך ריכה וכן לא היה ארוך כרוצעה או לא היה עגול או לא היה מיפין מיפין כ"מ אין שום ח"ל'ק בזה הואיל שהיה למטה סבית' ערוהה אמרינן שנגופה נסך ופסמה להרמב"ם אע"פ שאין בו כנרים ולשארי' מוסקים כשיש בו כנרים ועוד ואמרינן שנגופה נסך באופן זה [ואינו טענ דין זה כלל לפלגתה כרמב"ם עם סקיקים חס לריך כנרים דכנל' מהמקור על חמותה נלו' חס להסר לפוטו מסת' וכו' ס' ס' חס וכל דמי ככ"ח תמוס' כעניין זה כמ"ש סוף סק"י"ד]:

כ' כשגזרו חז"ל על הכהמים גזרו על שני הרברים על פסמא האשה לכעיה ועל פסמא הרבר שנגא בו הכהם ולפיכך אמרו דאם נמצא הכהם על דבר שאינו סקבל פסמא כגון שישבה על הקרקע ומצאה כהם על הקרקע וכן אם ישבה בבית הבסא על הרף החולל שאינו סקבל פסמא כיון שמתחבר לכל הכניין המחובר לקרקע ואף שהרף עשה סכלי שחייתה סקבלת פסמא פ"ס כיון שחייתה להכנין ועשה במ סענה

מעשה כמלה סתורה כ"י וכן כל דבר שאינו מקבל פסמא כשישבה על זה ונמצא בו כהם כיון דאין בהד"ב פסמא לא נזר' נם על פוסמא האשה לכעיה והיה עיקר הטעם סרין זה יש שורה ליון מעט אחר ואינו עיקר [עטב"ז סו' ל"ג וה"ל סק"ה]:

מ"א ולכן כל כלים שאינם מקבלים פסמא כמו כלי אבנים כלי גללים כלי ארבה ונמצא עליהם כהמים האשה סתורה ופושט הוא דאם נמצא על כלי הראוי לשכיבה דפסמא פסמא מדרס אם שאינו פסמא פסמא מה סקבל כהמים ונראה דאף אם סקבל פסמא מדרבנן אף שכן סתורה אינה סקבלת פסמא מ"ס טמא ככהמים ויש שרוצים להתמרר נם כפי שסקבל דק פסמא נעלים כלכר ולפי' נם ביה יקרא דבר המקבל פסמא שהי' יש נגיעו ביהם ואינו עיקר ודחו הגדולים דבר זה [בכרו"ם וס"ט סק"י"ג]:

מ"ב ואפילו כלי המקבל פסמא כעד זה ולא כעד זה כגון כלי חרס שפסמא סתוכו אינו פסמא מכו' אם ישבה על הגב ונמצא כחם אינו פסמא כמבואר ברב"י הרמב"ם פ"ח ר"ן ו' ע"ש וכו' כלים המחוקקים יותר סארבעים טאה דאינם מקבלים כהמים וכן כשישבה כספניה ונמצא כהם סתורה וספניה אינה סקבלת פסמא כרתהן בשבה [קנ"ג] וכן ספלות החמות מ"ג על ג' אצבעות אינו סקבל כהמים כיון שאינו מקבל פסמא אלא פסמא כדלמ' פסמא מה וכחם על הנייר שהור' כשיש הרמב"ם כפי' כללים דנייר אינו סקבל פסמא חס' מי שיורעה לוסר דנייר שלנו העשוי סכלויי סחטה מקבל פסמא [נ"ט"ז סק"ה] כנס כסוכה ליון להקן זכ"י כעט"ו] ודבריהם הסודים הם דחא שורים אורם הרבה עד שיעשו לגמרי כמים שרזים ונהפרדו לגמרי ואח"כ פנים חרשית באו לכאן ואין שום שם כנך על זה ופשיטא דאמר [וכ"ל ס' ס' חס] אמק' ג' מ' ס' חס דמי נייר זיקן לויט מקבל פסמא ע"ס]:

מ"ג ודע דכל זה כנהם הנמצא אבל ע"י בריקת וודאי ועל כל דבר היא פסמא ולא מיבעיא לאותם המוכרים דע"י בריקת היא פסמא כן סתורה אלא אפילו להסכת'פיקים בזה או אפילו להסוכרים דאינו כן סתורה ט"מ נם בניזרה כהמים אינה ופריש שכר הברעו להלכה בס' קס"ג סעי' ג"ה דבריקת הי' פסמאה כן סתורה ע"ש:

מ"ד עוד איהא כנמ' [סל"ג] וזכרם שנגופה על כנך צצוע אינו פסמא ככהם וכן אמרו חז"ל שלא הקנו כנדי צבעונין לאשה אלא להקל על כחשיין ופירש"י ספני שאין הכהם ניכר בו כמראה דם נסור עכ"ל ואף שנגמ' שם יש פלוגתא בזה ס"ס הרמב"ם והמר' והשיע פע"ל [פסקו לקולא וכהו' רבינו הרמ"א שם לפיכך הלכה האשה כנדי צבעונין כדי להצילה ככהמים עכ"ל וכל סין צבע אינו פסמא ככהם מיהו

כנך יש בו הרבה גוונים מקצתו לבן מקצתו צבוע וכן תולך כלי הכנך באופן זה ותולך הכהם סלכן ללבן בהפסק צבוע והכהם תולך על פני כולם נתי' שאין הצבוע מצטרף לכנרים מ"ס ודואי דנם אינו פסמא ואם יש בשני הלבנים כנרים פסמא וכן הסכ"ס הגדולים ויש סתמיזים דנם הצבוע מצטרף לכנרים אל תולך וצ"ע [קן ססק סק"ד סק"ט והצ"ח ראה מסמ"ו דח"ל סכ"ז ס"ס ז' ע"ס ולין זה דמיון כלל דכל סכל המים תקנו סל' לעמ"ק'ה כחם כלכענין ותולך נלכענין וקף סכ"ס דכ"י דמ"י סכ"לטיס לחשב זה ע"מ לא נראה כן והר"ק יתגם שיהי' דענעוים הוא רק לסתרת הכנך ולא למתרה האשה פ"מ יוב' המוסקים לא ס"ל כן ולא חובה דעתם כלל כנור וש"ע]:

מ"ה לא בכל המקומות שנגופה כשהמצא שם כהם פסמא ודוקא בשבסקום זה יכול לכא' הרם כן המקור פסמא וכן שני כהמים כמשה' [נ"ז] הרואה כהם על כשרה כנכר ביה דהרופה פסמא וישל' כנכר ביה דהרופה סתורה דכיון שאי' להנפך שם כן סקיקר לא חישינן שמה הכיאה את הרם בידה כגון שנצעה בידה כמקור והיה בו דם ותופך נעה בידה כאחר סקיקס שכנוף ונצטבע סקיקס זה שכנוף ע"י הרם שבידיה לא חישינן לזה דאין מחוקיקן פסמא פסקים לסקום [דכ"ל כנ"ס עכ"ל] ואיהא שם בנמ' דאם נודקרה והיינו שהנצירה נלילה למעלה פסמא בכל סקום שהמצא הכהם שהרי באופן זה יכול לכא' מהסקיקר לכל גופה כמובן וע' במע"ו ס"ו:

מ"ו אויזה הם המקומות שכנוד ביה דהרופה שנינו שם כמשה' על עקבה ועל ראש גודלה פסמא על שוקה ועל פרסותיה כמכונים פסמא סבתין סתורה ועל הצדרין סכאן ומכאן מהיה וביאר' הדברים דנמצא על העקב פסמא שכא' ננע העקב בבית דהרופה כשישבה כרוך הישמעא'ים שמשכין רגליהם החה עכבוריהם [ע"ז סק"ו] וסדרמי העקב כנכר אותו סקיקס ולכארא' לפ"ז כמדוינתי' שאין יושבין כן ערוך להיות סתור ולמה לא ביאר' האחרונים זה ונם רבינו הרמ"א שהיה כמדוינתינו למה לא ביאר' זה ולכן צ"ל דחישינן שמה ישבה כן ולא אדעהה אבל באמת נ"ל דאין הטעם ספני ישבת' ישמאלים דאפילו כשישבה שלנו משבתה לה שהו' רגליה כושיטה מעט או סמוכה על ספסל קמין רכאופן זה היה העקב ממש כנכר אותו סקיקס ונמל' דרם על העקב והסיסקס שהכו' שטא ננעה וכו' וה' לפי' מריניהם כספרד שכן הוא דרך ישיבתם וכמדוינתינו נאמר שסכל הרם שם ככה שכחתי:

מ"ז ועל ראש גודלה ובי"ש על רגליה פסמא כמובן אבל על שארי' אצבעות רגליה שהם החוקים כהמים סתורה [נ"ז סק"ה] ויש שססחפיקים בזה [עש"ך סק"ז] והמיקל לא חפסידו דרו עיקר לדינא [ולג"ז

16

תורה"א יתכן א"א הא"א פ"א

קסח חזקת יורה דעה הלכות גדה קצ טהרה

וישבה עליו ומצאה בו כתם וכן כתם (א) שנמצא יג על (ב) בגד (ג) צבוע (ד) טהורה (ה) לפיכך חלש האשה בגדי צבועין כדי להלילה מכתמים (הרמב"ם פרק האשה):

דרך קצרה

ביניהן משויה לא גזרו (ב) בגד צבוע כו' — עיי' באחרונים לענין בגד מומר בהרבה גוונים לבנים ושאר צבעים אם מלטרף אותו החלק שעל מקום הצבוע להשלים שיעור גרים שעל מקום הלבן שחולקים בספרא, יש אומרים שמלטרף וי"א שאן מלטרף (בא). (ג) צבוע כו' — היינו כל מני צבועין ודווקא לבן מקובל כחמים (כב). (ד) טהורה כו' — והחמ"ס כתב דווקא בצבועי העליונים ולא בצבועי שהן סמוך לגופה כמו חלוקה וכתומה וכדומה (ג) אכן ק"י במראה יחזקאל חולק ע"י נפשיעות (כה) וכן בשו"ת עוטו"ד כתב שם להשואל שלא ישמע לו וכן הגאון המהרש"ם ז"ל מקיל בשאר (כה). (ה) לפיכך תלכש האשה כו' — ואשכח שרגילה

עיי' משכ"י בד"י דהרי הן בכלל בגד ומקבלים טומאה אבל כלים הנעשין מהן אינן מקבלים טומאה ול"ע למעשה בכלים שיש להן בית קבול עיי"ש בד"י. (א) שנמצא על בגד צבוע כו' — הטעם שאין הכתם ניכר בו כמראה דם גמור (ט) ויש להסבירו עוד יותר דכיון דמן התורה אינו טמא רק ארבעה מראות דמים שהן אדומים ביותר (י) וכשגזרו על הכתמים היו עדיין בקיאין בהן ועברו שאר מראות האדומים (יח) חוץ מאלה הרי מראות והבדל ביניהן הוא רק ממש כמוט השערה (יט) וכשהוא בצבוע א"א כבר להבחין ביניהן אף שרואין אדמומיות (כ) מ"מ להבדיל בין דם אדום טהור לדם אדום טמא קשה להבדיל

מורה דרך

להבחין בו. (בא) ולענין אין שייך צוה צירוף דהא דנעיק גרים ועוד אינו משום דעד אז לא וטווח דהא נכתב שחור דעת הראש"ד ז"ל וכ"ה בספר האשכול סי' מ"א עיי"ש דטמאה וכ"כ נפ"י עיי"ש בד"י, אלא מטעם דיש לחלות במחלוקת עיי' בד"י שם, וכיון שכלן נוולא שיעור יותר מכגרים א"כ כבר א"א לחלותו במחלוקת ומה לנו שאין להלגן שיעור גרים הא א"א לחלותו במחלוקת ועיי' משכ"י שם בד"י נפ"י ונראה שזה סגרת ההוי"ד ז"ל ודו"ק. (כב) עיי' מעיי"ל סי' ס"ג הוצא באחרונים וכ"ה ברמב"ם ז"ל דווקא לבן וכ"כ בכל זו צה"ט. (כג) עיי"ש נטעמו ונתשו' קול אר"י החזיק בדבריו עיי"ש נס"י ס'. (כד) עיי' נס"י ק"י. (כה) סי' פ"א

נפ"י ומה"כ ועיי' נחוספתא דכלים צ"כ רפ"ה לענין אם נעשה חלוק מנייר עיי"ש. (פז) רש"י. (יז) עיי' ונשכ"י צוה גרים סימן קפ"ה. (יח) עיי' נפ"י כה"י גראשונים דרק אח"כ נתמעטו הלצנות להבחין בדמים וגזירת כתמים ה' עוד גזירה קדומה כדמשמע צ"ס. (יט) עיי' ש"ס פ' כה"י נמשנה וננת' שכנראה שהבדל בין טהורין לטמאין הן ממש הפרש מועט נמאד, ומשו"ה לא היו בקיאין בהן כבר כמה אונוראים עיי"ש אף שהיו בקיאין בכמה וכמה דברים, אלא ודאי שתרואות הדמים הן הבדל קטן נמאד שאפי' מהן ה' שלל ה' יכולין להבחין. (כ) ואפשר שזה כוון רש"י ז"ל נתיבות "כנוראה דם גמור" דהיינו אף שגראה אדמומיות מ"מ מראה דם גמור א"א

דרך ישרה

דמשויה פטור בגד טהור והיינו אפילו מדרבנן ושפיר עונים דברי הלבוש דא"כ תחת סוג שם בגד הינו נכלל רק מה שהוא ארוג ולא זולת והרמב"ם ז"ל שכתב והלבוש הרי הן כבגדים לכל דבר ז"ל דהיינו רק לעניני טומאה וא"כ בגדי גיבון שאינן ארוגין פטורין אפ"ל בארוגין בודאי חייבין כולל"ד בס"ד. יג] על בגד כו' — אפשר דלאו דווקא בגד אלא הי"ב על שאר דברים שמקבלים כחמים, כ"ה לכאורה לפי טעם רש"י הג"ל דהוא משום דא"כ ניכר, א"כ גם בשאר דברים הדין כן דא"כ ניכר, וכ"מ קצת לשון הרמב"ם ז"ל דאחר שהצ"ח הדבר שאינו מקבל טומאה לא גזרו על כתם ומיירי בכמה דברים שאינן בגד כתב וז"ל ולא במקבל טומאה אלא א"כ היה לבן אל כלי צבועין אין חוששין לכתם כו' ע"כ, משמע דכל המקבל טומאה דווקא כשהוא לבן, וכ"מ מהא דקאמר כלי צבועין אף דלפטמים נקרא כלי ג"כ בגד מ"מ שם נשמע דפירושו כלי ממש דומיא

ק"ה דאפילו ניירות רואה למר שהן כבגדי לבדים וכ"ל] דחלוי ג"כ צמח שנקרא שם בגד וכמו שכתב הלבוש וכדמשמע צ"ס מנחות ל"ט ושבת כ"ז (עיי"ש צרש"י וצת"ס) במנחות דכתבו דעל כפוי בגדיהם כתיב) וא"כ בגדי "גיליון" אפילו אינן ארוגים הרי הן כבגדים וחייבין בליטת, אך דווקא אם עשויין לשם בגד וכדאי"א במלצ"ט ה"ל. שוב אחר החיפוש מלאחי בספרה צממיני דהלבושים מרבה מאז בגד עיי"ש בפ"י הראש"ד ז"ל, וא"כ באמת מן הסתם הלבושים אינן תחת שם בגד סתמא ורק מרובי דאו ואע"ג דמרבינן כבר מאז שאר דברים עיי' חוסי' שבת כ"ז ד"ה חלמוד, ז"ל דגם זה מרבינן וא"כ גבי ליטת דלא כתיב או דהא משויה ס"ל לתדבריו דאינן חייבין מ"מ שאר בגדים אע"ג דבשומא"ה חייבין משום דגבי טומאה כתיב או משא"כ גבי ליטת, וא"כ י"א לנו דין חדש דלבושים פטורין מליטת ומשמע אפי' מדרבנן דהא אינו נזכר לחייבו מדרבנן וכדכתב הלבוש

תקן ספר

אבר... זנה... מטה... וכו'

אברהם... יצחק... יעקב... וכו' (מדרש)

תוספת דברים

אברהם... יצחק... יעקב... וכו' (מדרש)

כל הוד פרק שני גרה

אברהם... יצחק... יעקב... וכו' (מדרש)

תוספת דברים

אברהם... יצחק... יעקב... וכו' (מדרש)

כל הוד פרק שני גרה

אברהם... יצחק... יעקב... וכו' (מדרש)

תוספת דברים

אברהם... יצחק... יעקב... וכו' (מדרש)

כל הוד פרק שני גרה

אברהם... יצחק... יעקב... וכו' (מדרש)

תוספת דברים

אברהם... יצחק... יעקב... וכו' (מדרש)

כל הוד פרק שני גרה

אברהם... יצחק... יעקב... וכו' (מדרש)

תוספת דברים

אברהם... יצחק... יעקב... וכו' (מדרש)

אברהם... יצחק... יעקב... וכו' (מדרש)

שני גרה אשר [קרי' ש'ג'ג'ג'ג']

כל הדר פרק רבי

כל הדר פרק רבי... [Text continues with halachic discussion]

המפלת פרק שלישי

א (ה) א"ר [ר' ה'ה'ה'ה'ה'ה]... [Text continues]

רבי... [Text continues with a detailed halachic ruling]

דברי רובות

דברי רובות... [Text continues with a discussion on majority rule]

רבי

המפלת פרק שלישי גרה אשר [קרי' ש'ג'ג'ג'ג']

שלישי גרה אשר [קרי' ש'ג'ג'ג'ג']

14

לפניו... [Text continues with halachic discussion]

המפלת... [Text continues with a detailed halachic ruling]

רבי... [Text continues with a discussion on majority rule]

דברי רובות... [Text continues with a discussion on majority rule]

המפלת... [Text continues with a detailed halachic ruling]

המפלת... [Text continues with a detailed halachic ruling]

לפניו... [Text continues with halachic discussion]

המפלת... [Text continues with a detailed halachic ruling]

רבי... [Text continues with a discussion on majority rule]

דברי רובות... [Text continues with a discussion on majority rule]

המפלת... [Text continues with a detailed halachic ruling]

המפלת... [Text continues with a detailed halachic ruling]

וזאת ענה היעולה בנ"ד שהכניס האשה תמיד מוך וכדומה בפנים
 וכשהרגיש חוליה תיכף וחזרוק ואם לא חמלתי כלום יש
 להקל ולא שוד אלא שאם תזדוק בן ג' סדר טוב גם אם לפעמים
 לא חזרה זזה יש להקל שהרי נחבבר כי הרגשה שלה אינו כלום
 וכמ"ס כה"ג בס"י קל"א לענין מולאת בתי רגלים ואף דיש לחלק בזה
 מ"ו כרי שלא להוליא אשה מבעלה כדאי הם המקילים נגד החו"ד
 לסמוך עליהם ככה"ג :

רק כתמים אף שאין להקל לגמרי מ"מ ים סניף לנרף ספק דשמה
 מן הצדדים כיון דאיכא הוכחה ורגל"ד :

→ **אבר** העיקר ל"ל דחלבש גם כחונת לבוש בשאר לבעונים שאין
 בהם לובן כלל :

ומ"ש ר"מ מדברי הח"ס הגה נס לפי טעמו של הח"ס הרי בחו"ס
 ב"ב שם הקבו אך יעלה עה"ד לגזור שלא לישא נשים הא
 כתי' פו"ר ותי' ב"הונק סכבר קיימו פו"ר ונו"ס בחו"ס שם דבשו"ת
 יכולים לעקור כבר השגו עליו בחו"ס סי' רפ"ב דסותר ל"ג"ס בעלמו בר"פ
 כ"ג דאפי' חקנת נביאים א"א לעקור לבעלה לגמרי ומכ"ס מזהו של
 חורה וכמ"ס הט"ז בח"ס סי' מקפ"ח ע"ש וא"כ בנ"ד שהאשה עוד רכה
 בשנים ובעלה לא קיים פו"ר ל"ס טעם זה ונס' לש' מודכי דאין
 לטוף בזה"ל על פו"ר מ"מ נוודה דהו מזהו אלא שאין לבקו ונוה"ט
 מתירים ע"י ק"ר לישא אשה אחרת וכדומה משום תביול פו"ר ועוד
 דכבר כ' הט"ז בח"ע סי' קי"ט דיש חשש הרפורי עבודה וגורם
 כמה נזכרות ונשו"ת דבר שמואל למחר"ס אבוב ראויה שכתב
 דנדורות הללו ראויה להקל בכל מה דאפשר לכל יוכל הכעל בהו"ל
 שגורם בעוה"ד אריכות הגלות ועוד דהא דמוכר בש"ס דראוי הו'
 לגזור שלא לישא נשים המעיין בש"ס דב"ב שם ימלא דיוקא שלא
 לאכול בשר ולשהות יין הו' ראוי משחרב ביהמ"ק אבל בגזירה שלא
 לישא נשים הו' ראוי משפעה נילכות וגזירה לבעל מילה שלא לנשים
 לישוע הבן וזה היה זמן רב אחר החודש וז"ל בפולמוס של אכפיות
 לא היה נוקם לזה וא"כ גם לבעלה עשו חקנת לבעונים ונדחו ד'
 הח"ס בטעמו של הר"ש :

ובגוף דינו של הרב"מ וז"ס הגה מדברי רש"י שכתב דטעמא
 דבנדי לבעונין מוסס שאין האידוס יכיר בהן א"כ גם

לבעלה כן הוא וכן מלאחי בס' האשכול הל' נדה כו' מ"ב שהביא
 ד"ו דכל מיני לבעונין שאין לבן אס נמלא כהם טהור דלא גזרו
 אלא על בנדי לבן ויש מי שחולק ובעתה"ן שומעין להקל טכ"ד ומזכיר
 דאין לחלק בין בנדי עליון לתחתון שהרי כ' דלא גזרו אלא בלבן
 ולפי' הח"ס הרי גם בלבוש גזרו בכנד חחתון ועוד שהרי האשכול
 שם רס"י ל' הוכיח מדהשמיטו בזה"ג ובעל השאלחות והרי"ף דיני
 כתמים נראה דס"ל דל"ס דין כתמים רק בזמן שהיו עוהנים טהרות
 ומנו דגזרו לטהרות גזרו גם לבעלה משא"כ ביה"ו דליכא טהרות
 וע"ש בנח"א דבזה מיישב ניה שמתיה הרמב"ד והרב"ן ור"ן נדה (ג"ח)
 מהא דאשה שבאה לפני ר"ע רבינויהם הו' עדיין טהרות וע"ש עוד
 שהסביר טעמו עפ"ד הר"ב שהטעים הא דר"ג דל"ג על כתמים
 אלא בדבר הנקב"ט ע"ש א"כ נתי דקו"ל דנס בזה"ז איכא דין
 כתמים וכו' דעת האשכול ענינו היינו משום דכבר גזרו במנין אף
 שהבעל הטעם מ"ו אסור אבל עכ"פ בלבענין שלא גזרו לטהרות
 פס"ו דמותרת לבעלה וזהו י"ל דהרב"ן הנומניר בלבענין לבי' אויל
 דבדין העביר ו' סמיים דעת רמב"ן דלא התיירו לבעלה והב"י הביא
 בשם רמב"ם ורשב"א והה"מ דיש להקל אלא דבזה"ז לא נודעו
 הסממיים ע"ש הרי דלא ס"ל כטעם זה ורמב"ם לשי' דמוקל גם שם
 לבעלה כמו לטהרות :

ולפ"טשי"ל דבפולמוס של אוכפייגוס לא היה עוד מקום לגזור
 לבעל פו"ר א"כ גם לבעלה הקילו בלבעונין א"כ

כיון דבשעת גזירה כתמים לא גזרו בלבעונין טוב אין לגזור אח"כ
 כמ"ס כה"ג הבי' בחו"ס סי' י"ג והבא במו"א סי' א' סקנ"ח ובסי'
 עט ואלו מלאחי כדבריו במלחמות פ"א דמגלה גבי יוס נקטר ע"ש
 והדבר ברור לעג"ד שאין לחוש כלל לחומרת הח"ס ודפרט בנ"ד
 שבדקה ע"י מוך וילא נקי בראשה י"ל דגם הח"ס מודה להקל :

ומ"ש ר"מ דימי ליבונה אינה בחוקת עהרה יעוין בשו"ת ביא
 חו"ד סוכי' מ"ח מ"ש לדמות ד' הח"ד וע' נשו"ת אמרי

אש סי' ע"א שדחה ראיתי נו"ב והעלה מש"ס נדה בסוגיא דבדקה
 בשני ונמולת טהורה מוכח דכו"י הו"א בחוקת טהרה ושכ"ה בתי'
 רמב"ן ריש נדה שהובא בס"ט ע"ש ואלו מלאחי בתי' הר"ן לנדה
 (ה') שהביא ג"כ ד' הרמב"ן שהכריע דבדיקה הפסק טהרה בעי'
 בחורין וסדקין להוליא מוחקת טומאה אבל כל ז"ל היא בחוקת
 טהרה וזאינה לריכה רק בדיקה בעלמא והן הן ד' רמב"ן וב"א ביון
 קל"ו שהביא הח"ד בעלמו בסימן קפ"ו סק"ה יעוין באס"ו ב"ק
 (י"א) בשם גליון כמה שכתבו החוספות דבראשה יוס ט"ו איכא
 ס"ס והקשה דהא הו"א בחוקת טומאה כל י"ד ותי' דה"ס מנהי
 גם במקום חוקת ע"ש ומשמע דנס ביוס ט"ו איכא חוקת טומאה
 ויש לחלק דהזס לא פסרה עוד בעהרה ויעוין בחשו"י פ"י חו"ד סי'

ועוד יש לי להעיר בזה בדבר חדש דהנה כבר העלה הש"ס ש"ו
 פ"ו דברובא דליכא קמן אין ע"ג לנגד הרוב ולכאורה
 לפמ"ס מהרש"א וב"ש א"ע סי' ס"ח סק"ג דנס נדה שלא בשו"ו לא
 שכיח א"כ אך אשה נאמנת לוזר שמואלה דס הרי הו' נגד הרוב
 ובפרט לפמ"ס הגאון רח"כ הובא בחשו"י נו"ב ובחו"ד סי' קפ"ו דהו'
 חו"ג שלא הראה שלא בשו"ו א"כ הרי אין ע"ג נגד חוקת וא"ל
 דבעלים נאמנים על שלהם דז"א דהאשה היא שדה של בעל כמ"ס
 החוס' בכחוכיח (ב') וז"ל כמ"ס החו"ד סי' קפ"ה לענין שחל"ה דאף
 דאשה משועבדת לבעל מ"מ בטומאת נדה שחטובל הח"כ ויפקעת
 א"ע רק לפי שעה אין זה בכלל הפקעת שיטבוד ע"ש וא"כ ה"ג
 נאמנה מדין שחל"ה ולפי"ו הא דנאמנה לוזר שרמ"ה היינו מוסס
 שהרי דנס לפנינו ויוכל להחברר והיכא דהגיד אומרו חא וחאוי לך
 נאמן כמ"ס החוס' בקידושין (ס"ו) וז"ל סי' קכ"ו וא"כ בנ"ד
 שאומרת שמהגשת בפנים והוא נולד תמיד עד שעי"ו לא חטה
 לעולם י"ל דאינה נאמנת כלל וגם ל"ס בזה שחל"ה כיון דעי"ו
 מפקעת א"ע משועבדו של בעל וזה כתבתי רק לסיף דרך פלפול
 והינקר להקל מטעמא דכתיבנא למעלה , והנלע"ד ככתבי :

סימן פא

להרב הגדול וכו' סו"ה יהושע העללער נ"י אבר"ק באריש
 ובעת מו"ן רק' סטרי .

מכתבו הגיעני וע"ד שאלתי באשה אחת רכה בשנים אשר זה
 כמה בימי ספירתה הבדיקה עולה יפה ונקיה אולם

מואלת כתמים על חלוקת תמיד וא"א לה ליטהר ורו"מ לזה לה לעשות
 בדיקת מהרי"ו שברמ"א סי' קל"א כמ"ס הנו"ב והובא בפמ"ס שם
 והי' ראש הוויך הכרוך נקי רק סמוך לסופו נמלחים טיפין אדומין
 והעיר ר"מ דנס בבדיקה זו ל"מ רק לגבי רמ"ת אבל מ"מ לריכה
 ז"כ ורמז לדברי חו"ד סי' קפ"ו וסי' קל"א והאב"מ בחסידותו סי'
 כ"ג ואם חלבש בגדי לבעונין הרי הח"ס סי' ק"ס העלה דל"מ רק
 בכנד עליון ולא בכחונת הסמוך לבשרה וגם העיר דבנ"ד דמוחקת
 בכך הו' כמעלים עין מליסור ואף דמוכר בפמ"ג א"א חס"ו בח"א
 סק"ל בשם נוה"א שטיין דבניקוס מזהו נוהר הרי הח"ס שם העיר
 עפ"ד מרדכי דראוי היה לאסור לישא נשים משחרב ביהמ"ק אלא
 דאין גוזרין גזירה על הגיבור שא"ל לעמוד בה ועכ"פ אין לעשות
 תקנה בלבעונין וא"כ ה"ג לענין העלמת עין והרי גם במקדש בדין
 הריאה ויזר דימי ליבון הו"א בחוקת טומאה ול"מ ס"ס כמ"ס הנו"ב
 סי' נו"א והביא דבריו מאל"ג וחו"ד סי' קס"ו ובנ"ד דמאי לא אשה שיש
 לה גסח עכ"ד :

הנה בנוף דין בדיקת המוך מלאחי בשו"ת מהרי" מברונא סי'
 רמ"ט ר"ג בשם מהרי" מולין דאין לסמוך ע"ו רק בחולי
 הארין ויזר אבל בלא חולי וכאז אין להקל כלל ע"י בדיקה זו אבל
 בכ"ו רכ"א כ' בשם ה"ז דאף דבבדיקת שפותרת א"א בקיאים בבדיקה
 מ"מ בבדיקת מוך גם אנו בקיאים ע"ש ומלאחי בשו"ת מהר"ח א"ז
 סי' ח' ששאל בדין אשה שיש לה כאב וחולי במקום השתן אס מהני
 בדיקה מוך שחמלא במקום המקור בעת וליאח השתן וכשלא אז רס
 עס השתן והמוך יהי' נקי יחבבר שאינו מן המקור והשיב ששאל להר"ס
 ופסק להחמיר ע"ש טעמו :

ומ"ש מדברי הח"ד וזכ"מ יעוין בשו"ת עט"ח סי' י"ד שדחה ג"כ
 דברי הנו"ב ובשו"ת הרי"מ סי' י' האריך ג"כ בזה ונ"מ
 דדרבנן פסק להקל וע"ט בשו"ת עט"א סי' ב' באורך ובשר"ת ד"ח
 ח"ב חו"ד סי' ע"ה דהא ג"כ ד' הח"ד דהרמ"א מייכי להזכר אחר
 ג"ס בלא בדיקה אבל ע"י בדיקה י"ל דמותרת והא דנדה (ג') היינו
 כשהמוך נולד אב"ל אס הו"א נקי מהני כחבו"א בתה"א להרשב"א
 דבדיקה זו עונה וכת"פ עשה מעשה כהנו"ב ע"ש ולכן בנ"ד שמואלת

א' שדעתו ג"כ להקל וע' בחשו' נטע שעשועים סי' כ"א שגנה דיק
 ע"ד הג"כ והכיח כדעת רח"כ דאיכא חוה"ג שלא בשעת וסת וגם
 בימי ליבוהא הויא בחוקת טהרה כדעת המג"ש ע"ש ובחשו' פ"י סי'
 ו' הביא שהסכימו עמו כמה גדולים וכ"ה בבי"א שער בית הגסים
 אוח' ו' והביא מכמ"פ כן וכמה רב גובריהו לסנוך עליהם לטהר אשה
 לבעלה ולכן כן יעשה גם בכ"ד וחלבש גם הכחונת של לבעוין
 ויהירנה שלא יתי' שום לובן בבגד דנודע שהחוו"ד מחמיר בלירוף
 מקום לבעו ולובן:

וְבוֹשֵׁ רוח' רוח' רוח' רוח' רוח' רוח' רוח' רוח' רוח' רוח' רוח' רוח'
 וליכא איסור כלל וגם מבוחר בחשו' צ"ע סי' פ"ד וש"מ
 מ"ח ח"כ סי' ל"ב דבמקום שנגע לעינות האשה מותר להעלים עין
 ע"ש ויל' דבריניו בטהרה (וט"ל בס"י שאח"י עוד בזה):

וְבוֹשֵׁ רוח' להקשות עמ"ש בחיבורי לחו"מ כי רל"ה בישוב קו'
 חוס' וקו' הישועי עפ"ד השעה"מ פ"ח ממ"א והקשה רוח'
 לשמ"ש הר"ן נדרים (י"ח) ונדר חל על שבושה ואין שבושה חל על
 נדר דנדר איכא איסור מפלא ונכרא אבל שבושה רק איסור נכרא
 א"כ הרי בהך משנה חיי' יו"ט ונוקדשו' והרי מוקדשים הוי איסור
 מפלא דנדר הוי קרנן ע' בר"ן נדרים (י"ח) ואין חל יו"ט על
 נוקדשי' אפי' בב"א כיון דמוקדשים חל על יו"ט אבל יו"ט חל על
 על מוקדשים לק"מ דהריטב"א שם הוכיח מירושלמי דשבושה חל על
 נדר כמו נדר חל על שבושה וא"כ איסור יו"ט חל על מוקדשים
 ודברינו יוכינו לשי' הריטב"א ועוד דהא לשי' הר"ן כל איסורי חורה
 הוי איסורי מפלא וא"כ יו"ט הוי ג"כ איסור מפלא ועכ"פ לשיעת
 הריטב"א א"ס בפשיטות:

וְבוֹשֵׁ שהקשה בהא דבתיב (ל"א ע"ב) דמשי אביי דלא כר' ירמיה'
 והא דלאכול ולהקטיר סד"א כיון דבהאי כי אורחיו' וכו' ומה
 יענה במחני' (דף סה ע"א) דאיתא ג"כ לשון כזה ושם בחטאת העוף
 ההקפדה לאו כי אורחיו' ובעולת העוף לאו כי אורחיה' ל"ל ליישב בפשי'
 לפנ"ש החוס' סס (כ"ח ע"א) ד"ה אחר שמאל' וכו' דשמואל לא ס"ל
 כר' ירמיה' דאי' רישא' ר"א ומליפתא רבנן וסיפא' ר"א ע"ש א"כ י"ל דגם
 אביי נר מטעם זה מתיירין של ר' ירמיה' והתינה במחני' דהא דקתני
 רישא' ער של אליה' אבל לקמן (דף ס"ה) גס לאביי מניין שפיר לאוקמי
 כר"א ובתמא' שכבר תמהו על משנה הג"ל בספר מש"ח וסמ"ח מל"א
 קו"ד דלמ"א ה"ל דאכילה והקפדה אין מלטרפיין דבלא"ה בעולה הוי
 מוחשב בדבר שאין דרכו לאלוה' ובחטאת דבר שאין דרכו להקטיר
 והוא קבוע' רוח' אלא שלא הביאו מהש"ס (דף ל"א) ע"ש מ"ש בזה:

סימן פב

להרב חז"ח וכו' סו"ח רוב בעריל הלוי קימעל ג"י
 בקניהויש

7 מכתבו הניעני וע"ד שאלחו ברין אם מותר לאשה ללבוש כחונת
 לבעו להנצל מחשש כתיבים שרגילה למלאם והביא דברי

דנמ"ר סי' ק"ל סי' ובחשו' ח"ס סי' קס"א הקיל רק בבגד שעל
 הכתונה ולא ככתונה שעל בשרה ובחכ"א כלל קי"ג ד"ט כתב שחיש
 על מטתה נראה דלא ס"ל כהה"ס אך דו"מ פקפק על גוף ההיחר
 דהא קי"ל דאין עושים סד"ר לכתחלה וכיון דיש מחמירים בבגדים
 לבעוים אלא דסד"ר להקל א"כ אין לעשות מעשה לכתחלה והביא מד'
 מג"א סי' י' סק"א וט"י סי' ע"א סק"ג וסר"ח וא"א סי' פ"ג ופמ"ג
 יו"ד בדיני ס"ס במחמירי סק"ז וכו' מ"ק סי' מ"ג:

וְהַנָּה בנוף דין סד"ר לכתחלה בא"ר סי' י' חולק בזה על הנונ"א
 וכתב דכיון דבספק לא גזרו חז"ל מותר לעשות כן לכתחלה
 וביאור דבריו דהא דעת רמב"ם דגם בדברין איכא לא חסור וביאורו
 המחמירי' דהא דסד"ר להקל משום דרך החנו' לכתחלה והם אמרו
 דבמספקא שרי א"כ אין כאן גזירה כלל ואמרי' יאסר לכתחלה ובפרט
 שהרי דעת הראב"ד ור"א"ס שכבו' פ"ג דבספק בעי' מותר לכתחלה
 וה"ל בספק פלונית' ובנוף המחלוקת בבגדי לבעוים כד' הנאחי'
 [לש"ל סי' פ"ב] מד' האשכול שפסק ג"כ להקל והביא דעת המחמיר'
 וסיים דכתיבים שומעין להקל שכבר ראה דעת המחמירי'ס וחולק
 עליהם גם רוח' הביא דברי סו"ב סק"ד שדחה דברי רד"ק שהעיר
 בהערת דג"מ ופסק ג"כ להקל ועוד נראה דכיון דבשעת לבישה עדיין
 ל"כא כתיבים מותר לעשות גם לכתחלה ורואי' לזה מדברי הב"י סי'
 חל"ח שביאר דעת רמב"ם דבספק בעי' לענין בדיקה בזמן היחר

לבעל יבעלנו ויהי' סד"ר להקל והא אין לעשות סד"ר לכתחלה ובפרט
 שנולד הכפק בשל חורה קודם שבטלו והרי הרמב"ם עלמו ס"ל
 דאין לעשות סד"ר לכתחלה בספק בעי' כמ"ש הב"י סי' פ"ג ובע"כ
 דכיון דאכתי' זמן היחר חמץ וכל חיוב הבדיקה הוא רק ללורך
 הפסח אח"א מותר לעשות סד"ר לכתחלה וה"ל כזה שלושית קודם
 מליאח הכהם ולכתימא' הכהם יהי' סד"ר ולהקל גם לכתחלה שרי
 וע' כה"ג בנדרים (מ"ו ע"ב) א"ר דלמא לכתחלה הוא דלא (דחליפין
 כנידולין דמי) ואי עבד עבד וכו' ובר"ן פי' כלומר כשהוא בא להחליף
 איסור ביהוחר לכתחלה בידים אסור והחליפין אסורים אבל זו בשעה
 שלושה אע"פ שהבעל מחייב אין זה חליפין איסור ממש הלכך
 יכלה היא ללות ולאכול ואע"פ שח"כ נפרעין מן הבעל דיטבד הוא
 שנעשה חליפין למה שאכלה עכ"ל הרי דאף שהיא לווה ואוכלת אין זה
 נגדר עשה לכתחלה אף שאדעתא דהכי עושה' שיגבו מהבעל וה"ל
 ככ"ד כשהיא לובשת לבעוין אין לה כתיבים ואח"כ כשימלאו בו כהם
 חוכל להקל ואף דאסור להעלים עין מסד"ר ודוקא בזה שהוא רק
 חומרת גאוני' שרי וע' שפ"ד או"ח סי' חס"ז סק"ל וסד"ט סי' קל"ו
 סקט"ו כשם ביאורי מהרש"ל ומהרא"ש על הסמ"ג אבל היינו בספק
 שמא יש לפנינו האיסור משא"כ כנ"ד:

וְבוֹשֵׁ כתונה ככר ראו עיי' בהנהג' א"כ שהעיר מהא דכי' קל"ו
 דלרביה' ללבוש חלוק לכן דמוכח דס"ל דלא כה"ס ודוקא
 בימי ספירה דריכה ללבוש חלוק לכן משא"כ בשאר ימים וכיון שיש
 בזה גם חשש מניעה פו"ר באשה שרגילה בכתיבים המיקל יש לו ע"מ
 שיסמוך והנלע"ד כתבתי:

סימן פג

להרב הח"ג וכו' סו"ח יהווקאל פרענקיל ג"י רב בחוסיאשין?

מכתבו מנלה עפה הניעני ובדבר שאלחו בדלקטר אחד שבה
 לנרש אשתו ובשעת מילתו מתן לו שם אבל אין מי
 שיקרא אוחן בגלותן בשם זה זולת בשם כינוי הנישוסה מרגליה
 וחוסם כן על כל כחדי הרפואה וכמעט אין מי שידע אח שמו העיקרי
 ורק אם יעלו למורה פעם א' בשם ונ"ז אינו בכל שנה קורים אחוס
 בשמם העיקרי עכ"ד השאלה:

וְהַנָּה רוח' האריך מאוד בקונטרסו ולע"ד בכל האריכות שכתב
 רוח' לא ראינו שום הכרח לומר דסם העריסיה הוי נשחקע
 כיון דוראי' בילדותו נקרא בשם העלם וגם עולה לס"ס בשם זה אף
 שהוא רק פ"א בשנה או שנתיים מ"מ אין זה נשחקע דדוקא להחזיק
 שמו בענין ג"פ בחוק ל' יוס אבל אם כבר הוחזק אלא שלא יתי'
 נשחקע סגו אם נקרא בפרהסי' בחוק קהל וערה גם פ"א בשנה
 וכדומה ובחשו' א' לק' ראוינא הבאתי מהא דקידושין (דף ע"ה)
 ואה"ע סי' ד' סכ"ב דלרמב"ם נשחקע היינו שלא יודע כלל וגם
 הבאתי מדברי רש"י ע"ז (דף י') נשחקע הדבר שלא ילא ד"ו ופני
 אדם לעולם וללשון ב' שלא ילא ד"ו לחזן ומדברי הר"ם פ"ב דכלים
 מ"ב בשם חוספתא בהא דמלחמיות ועד חזבין גדולים בלוג וכו'
 נשחקעו הדברים וכו' ופ"י הר"ם דבימי ר"ע לא נחלק אדם עליו
 וכבר נשחקעו דברי ריב"ז א"ג משום דלא סברו כוותי' ע"ש וכתיבתי
 ד"ל דהך ב' פירושים אם היינו בדיעה או בדיבור ועכ"פ בכ"ד
 ניקרא כן ברבים לס"ח אפי' פ"א בשנה או שנתיים ורואי' דלא הוי
 נשחקע וגם הבאתי מהחוס' ככורות (ג' ע"א) ד"ה ור"י וכו' דאין
 לדמות אלא מה שהש"ס מדמה כההוא דכתולה אפי' מקלח בחולים
 וכו' ונשתיירו מקלחן כאלו נשתיירו כולן וכו' ע"ש היטב הרי דאף
 דמכתחלה מקלח בחולים אינם בכלל בחולה מ"מ אם הי' בחולה כולן
 ונחמטטו אכ"כ או אפי' מקלחן הוי בכלל כולן וה"ל לענין החוקת' גם
 בעי' ג"פ בל' יוס משא"כ בהחזיק אלא שנסחקע אכ"כ סגו בהחזקה
 כל דהו זיה איזו שנים הארבעתי' בחשו' לק' בלחובו בענין החזקה
 שם ג"פ ובדברי המבי"ט שהביא רוח' והבאתי דברי השב יעקב
 שכחב דסגו בפרוס בעשרה והביא מד"ב (קמ"ב) והוא ש"ס הנזכר
 גם ביבמות ובכורות וראיתי בחשו' רוח' שהרב הגאב"ד דק' הריוולב
 כתב ד"ו אדנפשי' ולא ידע שכבר קדמו הש"י אבל בשו"ת חל"ח
 סי' קס"ו חולק עליו וכדברי רוח' בהשגתו ע"ד הגאון הג"ל ובחשו'
 א' להרב אבד"ק וואלאטסיסק הבאתי משו"ת חל"ח סי' מ"א
 שתמה בהא דבענין שיהחזק שלשים יוס והא בשינוי השם ע"י חולה
 סגו בכרכוס קלא וע' בג"ס סק"ג וביארתי דהטעם דבפחות מזה
 שמה

נמעו פרק עג גבריאל תרג

שבזמננו רוב הנשים אין להן הרגשה מתי יבוא הוסת, לכן אם נמצא על הבגד סמיכות דם עבה או דם טרי יותר מכגרים סמוך לעונת הוסת יש להחמיר (ח), ויש מורין להחמיר לעולם כדם טרי יותר מכגרים, ולמעשה יש לשאול שאלת חכם (כט).

כח) הנה הגאון רבי יעקב יצחק ניימאן שליט"א העיר היות שעל פי רוב נשים שלנו אין להם הרגשה אמיתית בעת גדתן רק הם מרגישות לחות המכנסים וכדומה, ובה אם זה דם גדה אשר היא איסור דאורייתא אין לטהרה באופן שנמצא על דבר שאינו מקבל טומאה או בכגדי צבעונין וכדומה, לעומת זאת אם היא רואה כתם פחות מכגרים או שיש כמה לתלות או שנמצא על בגדי צבעונין מעיקר ההלכה מטהרין, וצריך לעשות איזה גבול מתי דינה כגדה גמורה ומתי דינה ככתם. ועל פי פשוטות באה הסברא אם ראייתה היא סמוך לאותה זמן שהיא קרוב לקבל וסתה אשר נמשך איזה ימים, ממילא אז אנו נוששים אולי זאת כבר גדה ואין לסמוך על היתרים של כתם, אבל אם היא רואה כתם פחות מכגרים או אם יש במה לתלות בזמן שאין זמן וסתה בכלל, יש לסמוך לטהרה כאשר היא מלוכשת בכגד צבוע או בדבר שאינו מקבל טומאה.

אולם נשים שמלוכשין עם תחברת היינו הפעדין שהוא סובב ומכסה לגמרי אותה מקום, הנה יש כאילו שהם מניילון שאין מקבל טומאה, ואיך לפיזו מה יהי דינה אם היא לוכשת זאת כשבעה נקיים, הרי אם נדון לטהר זאת או כל ענין לכנים שמוזכר בשו"ע שעייז יתברר שאין היא רואה נפל בכירא, כי אפילו אם תראה בנדון רידן טהורה שאין מקבל טומאה, אבל באמת הדיון הוא כמו בגדי צבעונין אשר כדאי כימי ו' נקיים אין מתירין זאת רק בשעת הרחק גדול כמבואר בת' מהרש"ם, ולבישה זאת עוד יותר מביא קולא כי בכגדי צבעונין יש לנו עכ"פ חומרת מרן ח"ס שכתב שסמוך לגופה לא שמענו להחמיר, אבל דבר שאינו מקבל טומאה לכאורה אין בזה חולק, וע"כ שבזמן וסתה אינו מציל בגד צבוע או אינו מקבל טומאה עכ"פ אם הוא סמוך עכ"ד.

כט) בשו"ת שבט הלוי ח"י סי' קמ"ד השיב להגאון הנ"ל, וז"ל הנה פשוט כעיני מעודי דכומן הזה צריכים אנו להחמיר בזה כעין ראייה בהרגשה ממש, לא משום שיסת הסי' סי' ק"צ להוכיח מרשי' ותוס' נדה דלהלכה

תרג נמעו פרק עג גבריאל

דס שלפי ראיית עיני המורה א"א לבוא בלא הרגשה או שנתמלא כל תחתית הבגד בליחות יש להחמיר (ס). ודעת כמה גדולי הוראה כיון

על דין תורה שאין הכתם טמא, ובשביל זה גם אנחנו מטהרים כתם בכגד צבוע, כי גם הכתמים הקדמונים שהיו בקיאים במראות דמים היו מטהרים כתמים בכגד צבוע, ובה אין אנו שונים מהם, כי גם הבקיאים לא היו יכולים להבחין המראה בכגד צבוע, וגם אנחנו כמותם יש לנו לטהר כתם בכגד צבוע, וגם אם הדם סמיך אין אני רואה חילוק בזה. ורק מה שאתה מסתפק במקרה שאפשר לחצות את הדם ולסלק בחלקו מן הכגד, הנה לפני צוד לא בא כתם כזה שיוכלו לחצותו ולסלק חצי עביו מן הכגד, ואם אפשר שימצא גוש דם דבוק אל הכגד, אין זה ראוי לקרא אותו כתם אלא גוש דם עכ"ד, וכ"כ חוט שני סי' ק"צ סק"ז.

ולפיזו יש לדרך למעשה באשה שיש לה אינפעקשען (ויהום) באי"מ הקרא יוסט, ואחד האמצעים הטבעיים לרפואתה הוא למרוח יאגורט לכן וכלי צוקער), ומצאה על הכגד צבוע כימי טהרה כתם טמא מעורב עם היאגורט, שקשה לשער שיעורו, ועתה הספק אם זה בכלל כתם שאינו טמא בכגד צבוע או דילמא האיל ואפשר להורידו מן הכגד לא נקרא כתם, וכתב לי הגאון רבי יעקב יצחק ניימאן שליט"א, הנה מה שכבודו כותב בתורת ספק שהואיל ואפשר להורידו מן הכגד לא נקרא כתם, לכאורה לשון השו"ע בס"י ק"צ סי"ח והוא מג"מ נדה דף נ"ט ע"א שכתבו טיפין טיפין אין מצטרפין, והלשון טיפין משמעות שהוא דבר לח שאפשר להורידו, ואעפ"כ דין כתם עליו, ואיך נלעג"ד שהדין שכגד צבוע טהורה הוא אפילו באופן שאפשר להורידו עכ"ד. וכן דעת הגאון רבי אפרים פישל הערשקאורטש שליט"א בפשיטות שכל דבר שנמצא עד בגד צבוע לא גזרו עליו חז"ל כלל.

כז) כ"כ קונטרס הל' נדה להגרש"א פסקי רבו הגר"ם פיינשטיין ז"ל פ"א אות ק"ג ושכט הלוי אות כ"ג, וכן כתב לי הגאון רבי יעקב יצחק ניימאן שליט"א, כי אז יצא מגדר כתם ולא התירו בכגד צבוע רק בכתם ולא במראה, לכן יש להחמיר ויעשה שאלת חכם.

באר הגולה
עם ציונים מהש"ך

קטר שפתי כהן

יורה דעה קצו הלכות נדה

טורי זהב

ה. לשון הרשע"ל שם
בחזרת הנתיב (הקטן נתיב)
שער ה' ד', ה' ו' וכן כחז
הטור (פתח קטא) נשם
אביו נש"ל קולו הלמה
זה הלכה נ' וכפנתר בני
נבנתיא שם דף ק"ט
ע"כ כיון דפקח פסק י'
ומתד משנה אפדור בלא ו'
כ נשם ומנ"ן הלמה מה
פ"כ הלכה ה':

חשבינן יום ולינה שזים וכמו שכתמני לעיל סימן קפ"ד ס"ק ו',
הכל נמר הכי לכולי עלמא אסור: ה ומקצת נשים כו' תוך
ימי ספירתה כו'. כחז הנ"ח (פתח קפ"ח ופ"ח ודיקה) משמע
מדנרין דוקא תוך ימי ספירתה, אבל בתחילת ספירתה אם ראמה
דס אחר נרכו אף על פי שעוד

היום גדול אינה מפסקת נטהרה
היום אלא ציוס המחורה. ולימא,
אלא אף בתחלת ספירתה מפסקת
נטהרה אפילו אם ראמה דס
סמוך לערב כו'. ולפענ"ד נראה
דגם להרב אפילו י' אם ראמה דס
סמוך לערב מפסקת (קודם)
[אחר*] נרכו בתחילת ספירתה,
והכי קאמר, אפילו פסקה קודם
נרכו לא אמרינן כיון דפסקה

קודם נרכו אם כן חשיב אחר
נרכו לדידה לילה, אלא אם
נחלקלה אחר כך מפסקת אפילו
לאחר נרכו, והיינו שכתב הרב
ובדיעבד אין לחוש, ואם היא רואה
דס עד סמוך לערב פשיטא דאין
דיעבד גדול מזה ומתחלת להפסיק
אחר נרכו. ומה שכתב וכוהגים
לכתחלה לזוהר, היינו היכא
דאפשר, כגון שאינה רואה דס

קודם נרכו, וק"ל: ו רק יום אחד. ומעיינה פתוח. וכמו כספר מעדני מלך דף ש' ע"א (וגרי חמוהו נדה פ"ו אות כה) ח"ג, ולא
תאמר ולדידן מאי נפקא מינה, הא אפילו אשה שראה כחם נוהגין שצריכה להמתין חמשה ימים עם יום שראמה נז ו אחר כך תפסק
ותפסור שזעה נקיים (כדלקמן סעיף י"א נהנה). ונראה לי דנפקא מינה להיכל דחורה וראמה בתוך ימי הספירה, דכיון שלא ראמה
רק יום אחד בימי הספירה נדיקה שחרית לא מהני אפילו נדיעבד, אבל לא ראמה רק כחם אפשר להקל ב"ז בין דימי הספירה בין
בתחילה, ע"כ: ז ומנהג בשר הוא כו'. ועיין לקמן סימן קצ"ט ס"ק י"ב מדן לניסח לניסח נשבת ויום טוב ומשעה נאכל ואצילות
ויום הכיפורים:

דאפשר, כגון שאינה רואה דס
קודם נרכו, וק"ל: ו רק יום אחד. ומעיינה פתוח. וכמו כספר מעדני מלך דף ש' ע"א (וגרי חמוהו נדה פ"ו אות כה) ח"ג, ולא
תאמר ולדידן מאי נפקא מינה, הא אפילו אשה שראה כחם נוהגין שצריכה להמתין חמשה ימים עם יום שראמה נז ו אחר כך תפסק
ותפסור שזעה נקיים (כדלקמן סעיף י"א נהנה). ונראה לי דנפקא מינה להיכל דחורה וראמה בתוך ימי הספירה, דכיון שלא ראמה
רק יום אחד בימי הספירה נדיקה שחרית לא מהני אפילו נדיעבד, אבל לא ראמה רק כחם אפשר להקל ב"ז בין דימי הספירה בין
בתחילה, ע"כ: ז ומנהג בשר הוא כו'. ועיין לקמן סימן קצ"ט ס"ק י"ב מדן לניסח לניסח נשבת ויום טוב ומשעה נאכל ואצילות
ויום הכיפורים:

קודם נרכו, וק"ל: ו רק יום אחד. ומעיינה פתוח. וכמו כספר מעדני מלך דף ש' ע"א (וגרי חמוהו נדה פ"ו אות כה) ח"ג, ולא
תאמר ולדידן מאי נפקא מינה, הא אפילו אשה שראה כחם נוהגין שצריכה להמתין חמשה ימים עם יום שראמה נז ו אחר כך תפסק
ותפסור שזעה נקיים (כדלקמן סעיף י"א נהנה). ונראה לי דנפקא מינה להיכל דחורה וראמה בתוך ימי הספירה, דכיון שלא ראמה
רק יום אחד בימי הספירה נדיקה שחרית לא מהני אפילו נדיעבד, אבל לא ראמה רק כחם אפשר להקל ב"ז בין דימי הספירה בין
בתחילה, ע"כ: ז ומנהג בשר הוא כו'. ועיין לקמן סימן קצ"ט ס"ק י"ב מדן לניסח לניסח נשבת ויום טוב ומשעה נאכל ואצילות
ויום הכיפורים:

ערוך לחם למדהריק"ש

זהו סעיף ב' בכל בין השמשות. לכתחלה. זכ פוקלן אפילו נדיעבד נדיקה שחרית כפסקה ציוס ראשון שראמה: סוף ספ"ה ד' [סמוך לבין השמשות]. נדיקה תהיה
לאחר היום ואף על פי שיש מקילין צום וכן נראה דעם המחנה עם כל זכ לסי דעמי אין הנדיקה עולה כהגון אלא ציוס, ועיין (ד) סימן ק"ז דין מ"א:

באר היטב

(ג) שבת. כתב הש"ך [פ"ק ד' דמדנריו מהר"ל משמע דלף על פי
שהתפללה היא גם כן ועשהה שבת מותר, אבל הגאון אמ"ו ז"ל כחז
דלהרב אם היא התפללה ערבים אין להקל אפילו נדיעבד, וכן נראה דעת
מהרש"ל נמשונה. ומהאגור שהבאחי מוכח דאף להמקילין היינו עד
כ"ד שעורח, ואם כן כשהיום גדול כל כך חשבינן יום ולילה שוין,
אבל בתר הכי לכולי עלמא אסור, עכ"ל. וט"ז [פ"ק א' כתב בשם
רש"ל, כיון שנשים שלנו מתחילין למנות מיום ששי, פשיטא שיכולה
למנות אפילו אחר חפלת ערבית, ע"ש: (ד) לערב. כתב הש"ך
[פ"ק ה' נראה לי לדעת הרב אפילו אם ראמה דס סמוך לערב מפסקת
(קודם) [אחר] נרכו בתחלת ספירתה, ואם היא רואה דס עד סמוך לערב
פשיטא דאין דיעבד גדול מזה ומתחלת להפסיק אחר נרכו. ומה שכתב
ונוהגים לכתחלה ליזהר, היינו היכא דאפשר, כגון שאינה רואה דס קודם
נרכו, עכ"ל: (ה) אחד. ומעיינה פתוח. וכמו הש"ך [פ"ק ו' ונראה
לי דנפקא מינה לדידן להיכל דחורה וראמה בתוך ימי הספירה, דכיון שלא
ראמה רק יום אחד בימי הספירה לא מהני נדיקה שחרית אפילו נדיעבד.
אבל אם ראמה רק כחם, אפשר להקל בין דימי הספירה בין בתחלה, כן
כתב נספר מעדני מלך:

סתתי תשובה

קצו (א) שבת. עיין באר היטב (פ"ק ו' מה שכתב בשם ש"ך אבל בתר
הכי לכולי עלמא אסור. ועיין בדגול מרובה [אוצר מפרשים ס"ק ה' ו
שהשיג על זה, וכתב שאין להחמיר בזה כלל אפילו לכתחלה. ונראה דאף
הש"ך לא החמיר אלא כשהתפללה היא וגם הקהל ערבית וקבלו שבת, וגם
כזה נראה להקל בדעיבור, ע"ש. ומה שכתב הבאר היטב [שם] וט"ז כתב
בשם רש"ל כו', עיין בדגול מרובה [שם ס"ק ו' שהשיג גם על זה, דמהרש"ל
מיייר (עייין ש"ך ס"ק י"ט) שהראיה שראמה הייתה אחר חפלת ערבית כעוד
יום, ולענין אימת חלבש לבנים אם ביום החמישי לראייתה שהיה עדיין יום
או חמישי מיום המחרת, כזה כתב בדיון דגשים שלנו מתחילין מיום ו' יש
להקל, אבל כאן דמיירי בכדיקה של הפסקת טהרה אין הפרש לנשים שלנו,
שאם אחר חפלת ערבית לילה, אין יום המחרת עולה למספר שבעה נקיים,
ע"ש. והרמב"ם האלה נאמרו וגשנו בספרו חשובות נודע כיהודה תניינא [וידן]
סימן קל"א, ע"ש: (ב) שחרית. עיין בדגול מרובה [אוצר מפרשים ס"ק ז'
שכתב דלאו דוקא בדיקה שחרית, אלא כל שהיתה קודם מנחה קטנה לא
מהני בינה הראשון, ע"ש: (ג) הבדוק לית. עיין בחשובות מעיל צדקה סימן
ס"ג שכתב באשה שמצאה כתם בימי ליבוניה ולערב הפסיקה בטהרה מחדש
ולבשה שנית לבנים, ואמרו לה חברותיה ביום המחרת שגם על הכתם צריכה
להמתין מחדש ה' ימים, וחזרה ולבשה כתונת שלה הנכנסה בכמה כתמים
אך היתה חגורה מלמטה סינר לבן ונקי מליבוניה של אחמול, ואחר ב' ימים נודע לה שאין צריך להמתין מחדש ה' ימים, ושאלה אם היא רשאי למנות
שבעה נקיים מפסיקה שחרתה הראשון, כי אומרת שהיא מכרת הכתמים שבחלוקה שהם מימי טומאה הראשון, ולהוכיח מילין אמרה שהסינר נקי עדיין
ואילו נכתם מחדש היה נמצא על הסינר. והנה השאלה הזאת מחלוקת לכמה פנים. הא, אם היא רשאי לימנות ימים הראשונים אשר נטלו מתחלה לדעתה.
הב', אף אם נחשב אותם לטהורים, אם לכמה כגדלים מלוכלכים אם נאמר שהכתמים ההם הנה מימי נדתה, הג', אף אם אין חולין בכך, אם נאמין לה
מה שהיא אומרת שמכרת אותן בטביעות עין, וגם מה יוסיף לה מה שהסינר החתחוק נקי. והעלה לפנין פסק א', מאחר שהחזיקה עצמה בטמאה אין לה
לספור אותן הימים, ומעתה אין נפקא מינה בפסיקות האחרונים. אך אם לא החזיקה עצמה בטמאה עלו לה אותן ב' ימים, כיון שמכרת הכתמים בטביעות
עין שהם מימי נדתה. ואף אם אין לה בהם טביעות עין גם כן עלו לה, מחמת ההוכחה דעל הסינר בעי לה לאשכותי. אכן אם אין הוכחה זו, וגם אין
לה בהם טביעות עין, אין תולין שהם מימי נדתה, כיון שהוא בג' ימים ראשונים, ע"ש: (ד) ימי הספירה. הגאון הקדוש בעל של"ה בדף ק"א פ"א עלה
האוחיות את ק. הלכות ב"אה, סור מד ד"ה כל החתיכות] הוצרך שבימי ספירת הנקיים תמנה בכל יום ותאמר היום יום כו', כדכתיב ויקרא טו, מהו וספדה לה.
אך בחשובות נודע כיהודה תניינא חלק יורה דעה סימן קצ"ג חולק עליו, ע"ש. ועיין בחשובות מהר"ם בר ברוך דפוס פראג סימן רצ"ב שכתב גם כן
דאינה סופרת, דלא דמי לעומר, ע"ש. וכן בחשובות הרב"ז חלק א' סימן כ"ז [ה"ד סימן אלף קב] כתב גם כן שאין צריכה להוציא המספר בשפתיה, עיין
שם הטעם:

ציונים לרמ"א
עם ציונים מהש"ך

(י) ספר התרומה (סמן כג) ומדברי הלכות וזה (שכתוב מן משלחן ובהגות מיימוניות פרק ט' דאיטורי ביהא [אם ז] ונתרומת הדשן סימן רמ"ט ואגודה פרק תיובת נדה סמן לט] וארחות חיים [מ"ב סמן ט אות ג] ורבינו פרץ [הנהגה מש"ך סמן תפא]:

הגהות והערות

כ"ו לשון המרדכי והדברי משם הוא "אך סופרת שבעה נקיים":
כ"ז לשון המרדכי "קלרתי מלאן פטר המרומה":
כ"ח כ"ה דרכי משה:
כ"ט כ"ה דרכי משה ונש"ך לעיל:
ד"א וכן הוא בסו"ס שהרי"ס מרומנוטוב דפוס לגבן סימן קפה:
ד"ב ראה לעיל סימן ק"ה ענין פ' בהגה דאין לנאשה לכתב לכתב הנקט בימי רמ"א:
ד"ג כ"ה לפנינו נקט הקמח, וכשם מום יחיר הניא סמוך לה דריס אחרי:

קמח שפתי

יג י"ש אומרים דבשלישה כו'. זה לשון דרכי משה (א"ח ד), נמרדכי [שנעוה רמז משלחן] אלס סופרת חוץ שבעה ימים נקיים כ"ו מסתברא משלשה ימים ואילך הכתמים טהורים אלס יש לחלות במכה או בחצורה או בנפוח, ואינה סותרת, אבל לריכה לידע זודאי שפסק דם המקור לגמרי, לכן לרין שיהיו שלשה ימים הראשונים של ספירת נקיים טהורים לגמרי (ונמרדכי שם איתא מספר התרומה סימן כג קלרתי כ"ו), עכ"ל. וכן הוא בהגהות מיימוניות פרק ט' מהלכות איסורי ביאה [א"ח ו]. ונראה לי דהא דלא חליטין במכה בשלשה ימים הראשונים, דוקא במכה שאינו ידוע שמוציאה דם, דחליטין בה שאר כתם כלעיל סימן קפ"ז (סעיף ה' הנהגה), וכן משמע מלשון המרדכי, דעל זה קאי. אבל במכה שידוע שמוציאה דם נראה לי דחליטין בה אף בשלשה ימים הראשונים, דהא אפילו רואה ממש חליטין לעיל סימן קפ"ז [שם] במכה שמוציאה דם, כל שכן כתמים דרבנן. ואין לומר דשאינו ברואה ממש דהוא תחלת ראייה ולכן חליטין במכה ואמרינן דמעיינה סמום עדיין ולא ראתה, אבל חוץ ספירתה שמעיינה פחות כבר לא חליטין במכה כלל, זה אינו, דהרי כתמתי לעיל סימן קפ"ז [דרכי משה אות ז] דיש סוברים בשעת וסחה חליטין במכה הואיל וסחמות דרבנן, אלס כן כתמים נמי שהן מדרבנן חליטין במכה. ואפילו למאן דתחמיר בשעת וסחה היינו הואיל ואיכא למאן דאמר וסחמות דאורייתא, אבל כתמים שהן דרבנן לכולי עלמא, חליטין במכה שידוע שמוציאה דם, כן נראה לי לנדר להקל, משום דלא חילקו שאר הפוסקים בין כתם שרואה בימי הספירה לשאר כתם אלס כן משמע דסבירא להו דאפילו חוץ שלשה ימים חליטין כתם בכל מקום שיש לחלות. וכן כתמתי לעיל סימן ק"ג (סעיף מ"א דרכי משה אות כ"א*) בשם ז"ל [שם פתח ק"ב ד"ה דע] בשם רשב"א [מורה הנבית ב"ה ז' ע"ד כ' ג' ד] דחליטין כתם אף בימי ספירתה, ואפשר דספר התרומה והמרדכי לא החמירו אלא לחומרא בעלמא, דהרי כתב בתרומה הדשן סימן רמ"ט טעמא דלא חליטין בשלשה ימים הראשונים הואיל ואפשר לומר כו', ואם היה אפשר מדינא לא שייך לחלק משום שאפשר לומר, אלא דהאי לא החמירו אלא משום שאפשר לומר, אבל במקום דאי אפשר לומר אין להחמיר, ולכן החיר בכתם בפחות מכגריס ועוד חליטין בכינה. [על] כן נראה לי דאין להחמיר במכה שידוע שמוציאה דם, עד כאן לשון דרכי משה. וב"ד דבריו ל"ע, מה שכתב ונראה לי [דהא] כ"ו דלא חליטין כו' וכן משמע לשון המרדכי כו', אדרבה פשט דברי המרדכי דמסתים סחיס לה משמע דבכל מכה איירי, ועוד, דהא אפילו בנתעסקה דם צפור לא חליטין בה אף על פי שיש דם לפנינו, כל שכן במכה שמוציאה דם, ולהרב לרין לחלק דשאינו דם צפור שהוא ממקום אחר מה שאין כן מכה שבגופה שאי אפשר לומר, וזה אינו משמע. ועוד, דהא הם דברי ספר התרומה והגהות מיימוניות, ופשטן של דברי ספר התרומה והגהות מיימוניות משמע דאפילו במכה שידוע שמוציאה דם לא חליטין, דכתבו אלס יש לה מכה בלאוהו מקום חולה בה כתמה אפילו אינה יודעת אלס היא מוציאה דם או

יורה דעה קצו הלכות נדה

כהן

לאו כו', ואם סופרת שבעה נקיים כו', לכן לריכה שיהיו שלשה ימים הראשונים של ספירה נקיים לגמרי, עכ"ל, ומדכתבו ברישא אפילו אינה יודעת שמכתה מוציאה דם משמע דכל שכן כשיודעת, ואם כן כיון דרישא בכל גוויי מיירי סיפא נמי בכל גוויי מיירי. ועוד, מדחלו הפוסקים טעמא שזריכה שחדע זודאי שפסק דם המקור, משמע דבשלשה ימים הראשונים שאינה יודעת זודאי שפסק דם מקורה

→

בכל ענין לא חליטין במכה, והכי משמע להדיא בנדק הביט [בנ"י, סוף] סימן ק"ג בשם הארחות חיים [מ"ב הלכות וזה סימן ט אות ג] ח"ל, כתב הר"מ, אשה מוכת שחין דבר פשוט הוא ככתמיה טהורים, דכיון דשיחתי וכיני שבה ודאי מפקי דמא ונזכעים בה סדיניה וחלוקה, ואפילו בשעת וסחה וכל שכן בימי לבונה חליטין. והגיה נ"לו הרבינו פרץ, והכי מיילי לאחר שלשה ללבונה, אבל חוץ שלשה לא חליטין, עכ"ל. ודברי הר"מ וה"ר פרץ אלו הם בתשב"ץ [הקמח] סימן תפ"א י"א. אלמא דאף על גב דודאי מפקי דמא לא חליטין חוץ שלשה, ודאי אין לומר שכתב הרב לחלק בין מעיינה סמום או פחות ודאי קושטא הוא, והכי משמע מדכתבו הפוסקים שזריכה שחדע זודאי שפסק דם מקורה, ומה שכתב זה אינו דהרי כתמתי לעיל כ"ד דיש סוברים כו', אינה סחירה, דמכל מקום החס אינו ידוע שמעיינה פחות, מה שאין כן הכא, ומו, דהא החס קיימא לן דבשעת וסחה לא חליטין במכתה אפילו ידוע שמוציאה דם, וכמו שכתמתי שם [סימן קפ"ז] בס"ק כ"ו. ומה שכתב הרב היינו ודאי הואיל ואיכא למאן דאמר וסחמות דאורייתא כו', ודאי ליתא, דהא ודאי רבן שמעון צ"ן גמליאל דסובר [נדה טו, א] וסחמות דרבנן נמי סבר הכי מטעם ההוכחה דאם לא כן לעולם לא תהיה טמאה, וכמו שכתמתי שם בס"ק הנ"ל, ויותר הוי ליה להרב לומר דאפילו מאן דתחמיר החס היינו משום דאם לא כן לעולם לא תהיה טמאה מה שאין כן הכא, אבל כל זה אינו בנשמע, אלא איפכא מסתברא, דהכא כיון דמעיינה פחות לכולי עלמא לריכה שחדע זודאי שפסק דם מקורה, ובה שכתב כן נראה לי לנדר להקל משום דשאר הפוסקים לא חילקו כו', אין זה כדאי להקל, דהא בכמה מקומות מצינו כהאי גוונא אפילו היכא שמקלמ פוסקים מקילין ושאר פוסקים סתמו דבריהם ואמרינן ילמד הסתום מן המפורש, כל שכן הכא שהמפרשים מחמירים. ועוד, מי לנו גדול מספר התרומה ומרדכי והגהות מיימוניות, וכל שכן שגם הרבינו פרץ והארחות חיים ותרומה הדשן מסכימים לדבריהם, וכן פסק האגודה [נדה] פרק חינוקת סימן ל"ט. ומה שכתב וכן כתמתי לעיל סימן ק"ג בשם רשב"א כו', י"ל דהרשב"א מיירי אחר שלשה, ולא עדיפי דברי הרשב"א מדברי הר"מ שכתב בימי לבונה חליטין להקל ופירשו: ה"ר פרץ לאחר שלשה, ואפילו יחלוק הרשב"א בזה, יחיד הוא נגד כל הני רבוואא, דפרט שהן מחמירים. ומה שכתב ואפשר דלא החמירו אלא לחומרא בעלמא דהא כתב בתרומה הדשן סימן רמ"ט כו', לא ידענא מאי הוכחה היא זו, דתרומה הדשן לא כתב שם אלא דפחות מכגריס ועוד חליטין בכינה הואיל ושכחת עובא ואי אפשר לומר אלס כן אין

ערך לחם למהריק"ש

סוף ספי' י [ולחזור כו']. יש אומרים שאם מלאה כחם בחוץ שלשה ימים הראשונים אינה מולה במכה ואלס היה פחות מכגריס ועוד פולה במאכלת. ועיין סימן ק"ג דין מ"ב:

ביאור הגר"א

דשלשה ימים חיישין לצחצוחי זיבה מספיקא, וכמו שאמרו בבגעים בפרק ה' [בגעים] [משנה ר'] ובפרק ד' דטהרות [משנה יב] בתחלת כו':

[כח] [נסף] י הנהו יש אומרים דבשלישה ימים בוי, דרעין לא יצאה מחוקה. ועיין בפרק א' רובים מתניחין ב' ומורים ברואה כו', וטעמו של בית שמאי

גליון מהרש"א

מקום המקיל כיון דעלם הדין שלם למאן חוץ ג' ימים אינו כי אלס חומרה לא הספיק. ומהו כשעבוד פנודת הגרשוני השיב עליו בטומן ע"ט, והוכיח דלא חיישין שמה לא נדקה יפה אלא בכלה, ומאז מראומיו מסימן זה עסיף א' בהג"ה שכתב ודענא אפילו לא נדקה עתה רק שפריה כו', ופירשו שבדקה על דעם לחזור ולנדוק סמוך לכן בהמשות, ומכל מקום לא חיישין דלא נדקה יפה:

[ו] [הנהגה] י"ש אומרים דבשלישה ימים ראשונים ש"י ימי הספירה. ואלס נדקה עתמה חוץ ה' ימים לשינוסה, ואחר כך נדקה לספירת ו' נקיים ומלאה [בחסן] חוץ ג' ימים מנדקה שניה, שהוא כבר יומר מג' ימים לנדקה ראשונה שמלאה נקיה, החמיר ג"כ בהשנות אחר זדק סימן ס"ה, כיון דנדקה ראשונה לא היה מועיל לספירה איתא לא יהנא דעתה ולא נדקה יפה נטורין וסדקין. ומכל

וביום הוקח עליו את מלאה שיעור יוהר מגדים
דס ממש על דבר נצוב או שאינו מקבל
טומאה, בעלי נפש מחמירים על ענינם בזה.

(ד) כחם שצובצא על בגד צבוע: נדה (פ"א):
ח"ר נגד נצוב טומאה משום כחם, ר'
נתן בר יוסף אומר אינו מטמא משום כחם,
אלא חקט נגדי נצעוין לאשה אלא להקל על
כחמיהו, וברש"י (ד"ה להקל) פ"י משום שאין
בהם ניכר בו כמראה דס גמור, ונדרכ"ת
(סק"ג) מונח מתקור הייס (סקמ"ח) וצ"ה
הלל דל"י אם יכיר שהוא דס יש להחמיר,
אבל בשבט הלוי (ח"ב ספ"ו) נחבאר דאין ראיה
מדברי רש"י, דאין כוונתו שאינו ניכר לגמרי,
אלא שאינו ניכר ככלל, וכיין שיש בזה חפירות
מראית ואינו נראה דס גמור, לא גזרו חז"ל,
וכן משמע סמימח הפוסקים שלא גזרו כלל בנגד
נצוב אפילו ניכר שזו דס, וגם דפ"כ הראשונים
שמטמאים בנגד נצוב (כמונח בדגמ"ר מרדכי
שמה ורמב"ן) איירי בניכר שהוא דס, וכן
משמע ברמב"ם (פ"ט מאסו"ב ה"ו) שכתב דאין
טומאה אלא כשהיה לכן ולא כלי נצעוין, הרי
דקל לכן בכלל, וכל השאר בכלל נצעוין ולא
חילק אם ניכר או לא, ומ"מ למעשה נצבע בהיר
כזהוב בהיר וכד' נראה ג"כ להחמיר, דלכעיס
אלו אינם גורמים שיני במראה ויכיר בהם כמו
בנגד לכן, ורק נאדום בהיר אפכר דיש להקל.
ובגד שהוסתר מלכלוך וכד' והוא כלאפור, אם
נשחנה הרבה דיעו כנגד נצוב, אף אם מחלפן
בכבוס.

ולענין נצוב בידי שמים נסתפקו האחרונים, אבל
לדינא פשוט שאין הבדל בין נצוב בידי
אדם לנצוב בידי שמים, וכ"כ בקנחת סופרים
(בהשמטות לס' שו"ם חיים סקל"ד) ובספרו
האלף לך שלמה (יו"ד סר"ט). (שבט הלוי ח"ב
פ"ו).

(ה) בגד צבוע: בשו"ת חת"ם (סקמ"א) כתב
דאין להקל בנגדי נצעוין הסמוכים
לנגוף, ובאחרונים מהו דלדבריה סתם כחם הוא
על בגד הסמוך לנשר, וכן יעלו דבימי טהרה
חלק בנגדי נצעוין, והסכמת רוב האחרונים
להקל, ובתשרי מהרש"ם (ח"א ספ"א) כתב דלא

(ד"ה נחזור לענינו וכן בס"י קפ"ג סק"ב) לא
חיישין להרגשה, ואלא דמחמיר משום שיטח
רש"י דטומאה אף בלא הרגשה, וקשה להקל
אע"פ שהקויות נדבר שאינו מק"ט או נצוב, אלא
בקינחה יוהר תשיעור דקה מהטלה מ"ר, ומ"מ
בדס ממש הנט"ו להחמיר כמה איזה נרופים, רק
בשעה"ד גדול יש להקל אחרי דקה. — ואף
דבששים בקינחה אחר מ"ר כספד"ה, מ"מ אין
חוששים לזה לענין וסמות.

ומ"מ אין צריך להסתכל בנייר לאחר קינחה זרכים
והטלה מ"ר, דגורם קלקול ללא צורך, אלא
דאם הסתכלה ומלאה כחם, אין להקל.

בי רגלים כשנמלה בהם כחם, הנה במשנה
אחרונה (מכשירין פ"ו מ"ה) ס"ל דהא דמ"ר
מטמאין טומאה משקין הוא רק מדרבנן,
ובאחרונים פליגי נדבר המקבל טומאה רק
מדרבנן אם מקבל טומאה בחמים, ולפי טעם
הנו"ב (ס"ג) ל"ל דאינו מקבל בחמים, ובנו"ב
(סק"ט) סותר דבריו וכתב דמטמא, ובפתי"ש
(סק"ק י"ו) הביא מש"כ בני"ט ולא הביא
מהנו"ב, וכתב בני"ט הוא מאוחר ולכאורה
חזר בו, אך היה לו להביאו, והפוסקים נוטים
להקל דאינו מקבל טומאה בחמים כיון דמדאורי'
טהור, וכל זה נשמע וזמן מה אחר הטלה המ"ר,
אך כשיאל עם המ"ר היינו הידודן בס"י קל"א
דחיישין שמה הרגישה וסברה בהרגשה מ"ר הוא.
צואה שנמלא עליה כחם — טהור, דאינה
מק"ט, (סד"ט סק"ג ד"ה נחזור), ולא
רק משום ספק דשמא הוא מטמאים אלא גם
כשיודעים שאינם מטמאים.

ניילון מסתבר דאינו מקבל טומאה עכ"פ
מדאורייתא, ואפשר להקל בכחמים.
צבר נפן בפשטות אינו מק"ט מדאורייתא, ואף
אם נארוג שחי וערב מק"ט, אך למר נפן
שלנו שקורין וואט"ע או חוטים — לכאורה
אינו מק"ט, וא"כ אם הניחה למר נפן כנגד
אוחו מקום מנחון שלא צעומק וינמלא כחם
— טהור, אף למעשה נראה להחמיר.
והאר נגדים שינוטים דטהורים כשהרוב מחומר
שאינו מק"ט, מ"מ יש להזהר בהם, דאופן
עשייתם יכול להשתנות, וכל שמוחד למדרס יש
לחוש.

הת"ם ר' שמואל הלוי ואב"ר ט"ו ס"א

קבלו הוראה זו, וכ"כ המו"א (יו"ד ספ"ט),
(שבט הלוי ח"ב ספ"ו).

ויש שדקו דהה"ס לא כוון לטמא ממש, רק
שלא מלבס נגדי נצעוים הסמוכים לנגוף, אך
אין כן משמעות לשונו, ואולי י"ל דהחמיר מטעם
אחר, דכיון דרבינו שמחה והראש"ן מחמירים
בכל בגד נצוב כדלקל, לכן בסמוך לנגוף דמוכח
טפי שהוא מגופה — לא רצה להקל, ולמעשה
הפוסקים דמו דברי החת"ם, וכן נראה להלכה,
אבל בשבט בגד נצוב הסמוך לנגוף עם כחם יחד
מגרים ונראה שהוא דס ממש קשה להקל, ויש
לחוש ולהחמיר.

ובל זה כשהאשה נצוטה שהיה עליה הרגשה, אך
כשמוספקת שאפשר שהיה בהרגשה לא מהי
מה שהנגד נצוב או אינו מק"ט ופשיטא דיש
להחמיר.

(ו) צבוע: ברע"א ובפתי"ש (סק"כ) מונח ממעיל
דקה (ס"ג) בנגד שחליו נצוב וחליו
לכן דמיקל דבטינן שיעור כחם על הלפן לטמאה,
ומ"מ אם שני קנחיו על הלפן ובאמצע על
הצבע — מרופים הגדלים לטמא, כשיש בהם
שיעור כחם, אבל נחוו"ד (סק"ט) ובתשובה
מההנה (ח"א ס"ט קס"ג) מהמירם וכ' דסני
במה שמקילים נצעוים גמורים, אך כשכלפן ניכר
— מטטרף גם מה שעל הצבוע, דהכל כחם
אחד ונראה דנא מגופה, וכן יש להחמיר.
ובגד שכולו לכן ורק באמצע יש פס נצוב
שמשפיק, יש לדון לדעת המקילים בחליו
נצוב דשמא כאן יש להחמיר.

(ז) טהורה: בדגמ"ר כמה אמאי לא הביא
המהנדס שום חולק, דהגמ"י (פ"ט
מאסו"ב אות ו') כתב בשם רבינו שמחה ורמב"ן
דלא טיהרו נצוב אלא אם הנגד עלמו לענין
טהרות, אבל האשה טמאה לנעלה, וגם הרמב"ן
מהמיר בזה כמש"כ הבי"ו וקשה להקל עד שלשה
חמורי עולם (ויו"ג עמוד ע"ס), אמנם הכרעת
הפוסקים כמתברר והרמ"א וסחימות הע"ו והש"ך
בנגד נצוב אין מקבל כחמים וטהורה ולא
חששו לדעה זו, ואמנם בחו"ב הקל"ר לרשב"א
(ומונח צנ"י) כתב דהחמיר מע"ב, והמורה
שלא הביאוהו, וכן העיר בלחם ושמלה (סקל"ח),
אך כנראה המהנדס והרמ"א ידעו שזו שיטת

יחד ואין נוהגים כראשונים אלו, וכ"כ בתשובה
מההנה שאין לחוש לשיטות אלו ומביא כן מהנה
ראשונים שמקילים. (שבט הלוי ח"ב ס"ט פ"ו
וסל"ט).

(ח) לפיכך הלבש וכו': בחוה"ט (סקי"ד) ביאר
דנרמב"ם כתב לפיכך הקנו חכמים
שמלבס נצעוין, והבי"ו הק' במש"כ דהוא מקנה
חכמים דבגדה (פ"א): ר"ל דהיא הקנה ודמו
דאינה הקנה, ולכן הרמ"א חקן הלשון שמלבס
דהיינו דהוא רק עלה טובה.

(ט) הלבש האשה בגדי צבועוין: ובפתי"ש
(סק"ג) מונח דשרי רק בימי

טהרה ממש כדי להנצל מכחמים, אבל לא
בימי ליבונה שצריכה נגדים לנשים לצרר אם
היא בחוקם טהרה, ואף שבגדי נצעוין אינם
מנטלים חוקה טהרה, אך לכחילה צריך לצרר,
ורק כשהאשה שאינה יכולה להטהר לנעלה מחזירים
נגדי נצעוים גם בימי ליבונה כשהוא במקום
עינונא, אבל רק בימים אמלעיים ולא ביום א'
ח' דו"ג, וצריך בזה שאלה חכם דו הוראה שעה
בלבד.

ובמראה יחוקאל (ס"ג) כתב דאשה שיש לה
שאלות ומראות יודעת שהדס בלא
מהמקור יגם אפשר שגא בהרגשה ולא שמה
לב, אין לה ללבוש נגדי נצעוים אפילו בימי
טהרה, ולצורך גדול חעשה ש"ח, ולכן נראה
דינשים הרגילות לראות בהרגשה קלה ולא חרע
שנטמאת, לא שייכי דברי הרמ"א, ולא ילכשו נגדי
נצעוין בימי טהרתן. — ועיין במהרש"ם (ח"א
ספ"א) מה שכתב בהוראת קולת נגדי נצעוין,
ובאחרונים מונח דרק לצורך גדול מקילים.

ש"ך סקט"ו. אפילו כן שהוא מק"ב: יש בזה
ב' הלכות, בנגד למר ופסחים ובשאר
מיים, דבשח (כו: דו). מסקינן דלמר ופסחים
מטמא בג' על ג' חלצעות ושאר מיים רק
בג' על ג' טפחים, וה"ג כ"א לפי שיעורו אינו
מקבל טומאה בחמים, וכ' הראשונים דבשאר
מיים יחד מגע"ג אלצעות עד שיעור גע"ג
טפחים יחדו לכוס השמים — הוא מק"ט.
בא"ד. משתחאה: השחי של כלי האריגה, וי"מ
כלי האורגים עלמו.

קמו אגרות יורה דעה משה קמו

בטימן כ' סוף ה'. ואין סבירין על הטפה דם ברית משום שהיא פלוגתא דרבנן.

הקבורה של מתים במקום שיש מים בעומק קצת כששוא יונת משלש פות. שנתא בידו להפתים כדאינתא בטימן שסיג סוף א'. ועושין שם בפרק עין היבה מצמצעט. הוא צעה טובה רצמצעט הוא ביכ עפר וחשב קבורה בקרקע. אבל אם יכולין לחפור בעומק כדי כיוונו הפרץ של המים וי' ספחים עפר עליו לבד מה שעושין קעין הר. סגי ואין מחייבין מחוץ קבורה בקרקע לחפור יותר.

ידה. משה פיינשטיין סימן עט

בענין זמן שהיית המוך החוק וזמן הבדיקה דכל יום שלעת ערב

סיו מרא הש"כ מצ"כ ירדו מרה רמ"מ נערסער שלימ"א

הנהגה בדבר המוך החוק כמה זמן הוא צריך להיות בטופה אחר השקיעה. הנה מכין שיש לנו להחמיר בענין שקיעה וצ"כ וביה"ש. יש להניח המוך קודם השקיעה שהוא בעוד שהשמש נראית ויהיה מונח שם עד אחר צה"כ אליכא דר"ת שהוא ר' מל"ח שהם ע"ב מיטען אחר השקיעה. אבל במדינה זו כפי שאנו רואין אין ביום היותר גדול אין להסתפק על יותר מהכשים מיטען אחר השקיעה הונו אלו החסידים מיטען כד"ן הע"כ מיטען ויהיה מחלוקת והראשונים בד"ן ביה"ש ויום הלילה לפי החשבון. ולדין שיש להחמיר כ"י השיטות יש להיות המוך חזק חמשים מיטען אחר השקיעה. אבל להרבה בשים שקשה להן קצת אין להחמיר כן אלא בראתה רק יום אחד שמדינת צריכה לנחוק במקך חזק והיה שם כל ביה"ש להחמיר. ומש"כ הרמ"א בטימן קצ"ו סוף ז' שבדיעבד אם בדיקה סמוך לביה"ש ומצאה טהורה סגי אפי"ש שלא היה המוך אצלה כל ביה"ש. הקשה עליו בסר"ס טק"ס סוף ד"ה ונ"ל תשאר בצע"ג וכן הקשה הנרא בסק"ה. ולכן

דם הרי ודאי שותרת גריכה להחמיר למנות מהמש השבעה ימים. אם יש ספק בהמראה אין שקל מאילו ראתה בתוך ז' ימים ראשונים. כ"ס מאמר שאין אנו בקרים בהמראה יש לאמר אם נטה לאדמימות וצריכה להראות להבם שבקי להורות לפי הבקיות של חכמי דורנו שיאמר אם יש לחוש לפי מה שממירין. שאם אין זה נוטה לאדמימות של דם אלא כשעה חמה או שהוא רק ברוין לא יסתור. ואם ראתה בתוך ז' ימים של פטירת הדם יש להסיר גם כמראה געל וסר"ה. והחכם יורה אם חזמה לה דאם הוא פחות מזה אין להחמיר אף בתוך ז' ימים.

ואם היה זה בלא הרגשה אבל ע"י בדיקה שהוא ספק שטא הרגשה יש מקום להקל בשעת החזק במראה געל וסר"ה. אף כ"י ימים ראשונים כיון שדא רק ספק הרגשה. אם הוא בלא הרגשה שרק נמצא בתם על בגדיה אף שהוא כשיעור גרוס שטמא בכזו. יש להקל במראה געל וסר"ה אף בדרך ז' ימים ראשונים. אבל במראה העוסה לאדמימות יש להחמיר אף בסתם. ר"ש להורות לאשה זו אם אינה מרגשת אלא שמצאת כתמים על בגדיה שחלש בגדים צבעונים. שאף כ"י ימים ראשונים אין לאמר כדאינתא בטימן קצ"ו סוף ז' כ"י כ"י בסוף וז"ל הוא מצאת בהבדיקה שאחר זמן השלישי מספירת ז' נקיים. יש להקל לה שתבדוק רק ביום א' של ימי הנקיים וביום השביעי. סג"י זה בדעבד כדאינתא כטימן קצ"ו סוף ז'. וכיון שהוא טעם החזק יש להורות לה שתעשה כן לבחילה. דכ"ן שכ"כ הפסיקה במהרה שהיא בחוקת שפסקה רמ"ה. אין לנו לחוש כל זמן שלא הרגשה שטא חראה דם בבדיקה. ואף שאינה פקמים מצאה על הבדיקות הרי הוא רק ספק שטא הרגשה ולא אדעתה שלכתחלה אין לחוש שטא חראה על כד"ה. ורק בשבדיקה ומצאה דם בספקינו שטא היה זה ע"י הרגשה.

ובראיית דם כיון שהוא סן המקור אף שאינה סבות נר"ס שיבא היום מכין שאין שם מכה היא בטמאה בד"ן כ"ה. וכ"ש כשהסבה היא פסיבית ונעדרו שוראי הוא דם ביה ואסורה משום נדה.

ובדבר מוסר לחלל שבת במרהסא שכל חינוך איתא ברמ"א ירד סימן רס"ד שדינו בעשרים. ובטל ע"כ"ס סובר הרמ"א שם שצריך להשיף דם ברית. ואף שברמ"א איתא מוסר לכל הגוהר כולה הנה סובר לשבח בפריה"א נחשב כמומר להחית כדאינתא

קמו אגרות יורה דעה משה קמו

מתביישות התקינו מחמת זה לביש שיהיו מטבילים ע"ז כל הנשים. ארס מכוס טיש בושח לפרסם שהיא נדה אלא מטעם ששרי"י שם עמתייטין בה שאפילו במיתתן חן משונים מכל אדם. והדרבה משעם שלא הוי תבושה גם שם כמה שידעו שפתה נדה אלא מטעם שמתנהגו בביתה נדה שלא כמו שנהגין עם כל אדם במיתתן.

ובדבר ליסע כמאשין שכתבתי שיש להחמיר באופן שלא יגעו וכו' הוא אף אם יהיה נדנד מאחד שאין זה מחממה עיקר התנדנד כיון דמאשין הוא דבר כבד. ולכן יש להתיר גם אם אירע שיש נדנד גם מחממה מצד הספסל שירשיבין שהוא דך. עכ"ן שהספסל הוא קצ"ב והחומר להבאשין יש לרזע כמחממה לכותל שמשפיע מסע"ה ה' שמחור אף שמתנדנד דאל"כ לא היה חלוק בין מחובר לכותל לאיט מחובר. וע"ן בבית לחם יהודה בשם נחל שבעה שבקורות ארוכות מותרין דסבדן קובעתן ובמחברין דמ"א. ומשום שטא אף באירע שמתנדנד דאל"כ לא היה אומר דמחברין דמ"א דאף בתלוש ליכא איסור בלא זה וכן הוא בסאשין. וטעם ההיחך הוא משום שצ"ע האיסור ישוב על ספסל הוא רק חיב"א יהי"א ולא אסרו זה במחבר שיש להיות לו זין המחבר שאינו מתנדנד. ומסני שאילו יש קצת לפקפק כתבתי שעם עוד אנשים שאינה רוצה לפרסם ודאי יש לספק על ספק זה להתיר הוא אף ביש גם א"ה נדנד מחממה.

ידה: מוקירה משה פיינשטיין

סימן ע"ב

במראה דמים בבדיקות וכתמים בתוך הו' נקיים. ובתחלה שבת שמל חינוך. ובקבר במקום שמצוי מים אם יש לעשותו בחקבר דפנות ורצפה מצעמעמעט

רח סימן חסכ"א.

מצ"כ ירדו תעבדו מהרר שמואל סאקיער שלימ"א

בדבר האשה שאחרי ז' ימים של הנקיים היא רואה כתם של דם. אם הוא בהרגשה הוא מראה

שגם היא מבני ביתו. ולכן חליא זה ברוין אכילה עמה על שלחן שכל בני הבית אכלין. שאם שם מותר ככברת מהריק"ש שהוא מטעם שאין בזה חבת אישות דדרי היא ככל בני הבית יש להתיר גם כשאוכלין מקערה אחת עם כל בני הבית. ולסברת הש"ע יורב אחרונים שאסרי מטעם שע"ן אישות עכ"פ יש בזה שהיא מבני הבית יש לאסור גם כשכל בני הבית אוכלין מקערה אחת ואין מקום לחלק ביניהם כדסובר במ"ב אך א"ל סובר ה"ת דמקערה אחת אין אוכלין יחד שלא מחבה ופס אחרים לא היה אוכל ורק עם בני בית אוכל משום החבה שיש לו לבניו ולבנותיה. וא"כ מה שאכל גם עם אשתו הוא משום שיש לו עם לאשתו תבה מצד שהיא אשתו לכן אומר. אבל בשלחן אחד הוא היה אוכל גם עם אחרים שאין לו להם טום חבה ורק כשאוכל עמה לבדה נעשה כמילא גם ענין חבה. ולכן אף שסובר מהריק"ש שבאוכלין עם כל הבני בית על שלחן אחד מותר בלא הפסק הא משום שאין בזה ענין חבה כלל אצל מקערה אחת שהוא אוכל משוריי אכילה שבהכרח הוא מצד החבה אף שאוכל עם כל הבני בית החבה שהוא לבניו ביהו מצד שהן ורעו הא ליכא כושתו אלא הוא משום חב"א אשתו שהי' יש לחוש שיפשה להשכיח שהיא נדה. אבל א"כ נמצא שאם יאכלו מקערה אחת גם עם פכדיו ופשתויו יורה גם ה"ת שמותר להמתירין בשלחן אחד והי"ל להוכיח זה וצ"ע. אבל לדעתו דא להשיע ורוב אחרונים אסור אף כשאוכלין על שלחן אחד עם כל הבני בית וכ"ש שאסור מקערה אחת אף עם כל הבני בית מטעם שארתי לדידהו. ולכן אף שיש שמקילין כמהריק"ש דיו שקילו על שלחן אחד ולא מקערה אחת שאין להם להקל נגד הש"ע אלא כמה שהנו אף שלחמקמים נראין שוין.

וסתם שוא ככיון לה יש כזה משום כבוד הבריות לא חששו. משום שאין בזה בויון כ"כ ידוע לכל שהנשים הן נדות רב יום בכל חדש כשאין וקנה ולא כשבריות וצריכין להתרחק מפעליהן באינה דברים. ואדרבה הא הרבה היו לובשות בגדים מיוחדים לימי הנדה ומה היו ידעות השכנות שהיא נדה אלמא שלא היו מתביישות בה. ומה שמתיישות כשהיא נמצאת עם אלו שאינן שומרות דיני התורה אין לחשוב בשבת כזה לכבוד הבריות להתיר איסורים ואף לא מנהג ישראל כשביל זה כיון דאדרבה טוב שלא התבייש אף לפניהן בקינם מצות התורה. ומה שפטים בנה דף ע"א בראשונה היו מטבילין כלים ע"ז בזה סתם הונו נדות חיות

7 ←

אשה שניזלה לראות כתמים בלי הרגשה, תלכש תמיד בגדי צבעונים, ואם תראה עליהם כתמים תעלים עיניה מהם ולא תהוש להם. וכן אם רואה כתמים בימים מסויימים, כגון יום או יומים אחר טבילה, תלכש באותם ימים בגדי צבעונים להציל עצמה מטומאת כתמים, ואפילו כשסופרת שבעה נקיים יכולה ללכוש בגדי צבעונים, וכן להציע הסדינים שעל מפתח באופן שיהיו צבעונים, וכזה הציל עצמה מטומאת כתמים. ואמנם יש אחרונים שמחמירים כזה בשלשת הימים הראשונים של ספירתה, אולם הספרדים ועדות המזרח נוהגים להקל גם בימים אלו כדעת מרן השלחן ערוך שקבלנו הוראותיו (ח).

משמרת הסהרה

תראה שאם הבגד צדו האחד לכן רצו האחר צבעוני, אם נמצא הכתם על הלכך ויש בו כגריס ועוד סמא, אבל אם נמצא בצדו הצבוע סהרה, ואין לגזור צדו הצבוע אטו צדו הלכך. והן אמת שבשורת תרומת הדשן (סימן פא) כתב, שלפי דברי המדריכי שאסור להדליק ביום טוב טבילה שכנתה בשבת, מטעם הכנה, כי במקום שכנתה נוחה היא להדליק, והיו כשבת מכין ליום טוב שאסור, לפי זה נראה שגם בצדה השני אסור להדליק, שיש לגזור שמא ידליק במקום שכנתה, ודמי למה שאמרו בחולין (סו.), לא ירחוט במגל יד אפילו בצדו המחוקק יפה לשחיטה, גזירה שמא ירחוט בצד הפגום. ע"ש. ועיין עוד כיוצא בזה בש"ת זכתי צדק חלק ב' (חלק אורח חיים סימן כ'), ובש"ת רב פעלים חלק ב' (חלק אורח חיים סימן מכ). ע"ש. אולם זהו במקום שיש לחוש שיבוא לידי איסור דאורייתא, וכמו שכתב בתרומת הדשן שם שהכנה דאורייתא. וכן היא דחולין גדינן שישחוט במקום הפגום דהוי איסור דאורייתא, אבל כאן שעיקר איסור כתמים מדרבנן לא גזרינן גזירה לגזירה. והכי איתא להדיא בנדה (ס:): אהא דאמר רבי נחמיה כל דבר שאינו מקבל טומאה אינו מקבל כתמים, אמר רב הונא, מסהר היה רבי נחמיה אפילו באחורי כלי חרס, (שאין כלי חרס מיטמא מגבו), ששיטא, מהו דתימא ליגזר גבו אטו תוכו קא משמע לן. (פירש רש"י, אטו תוכו שדבר המקבל טומאה הוא, שכלי חרס מיטמא מאחור, ומקבל גזירת כתמים לטמא אשה מדרבנן). הא קמן ולא גזרינן צד זה משום צד האחר. והכי נמי במידון דידן. וזו לשון הרמב"ם (בפרק ט' מהלכות איסורי ביאה הלכה ו'). כתם שנמצא על דבר שאינו מקבל טומאה סהר, ואינה הורשת לך, כיצד ישבה על כלי אבנים כלי אדמה וכלי גללים, או על עור הדג, או על כלי חרס מגב, או על בגד שאין בו שלש אצבעות על שלש אצבעות, ונמצא עליהם דם סהרה, שכל שאינו מקבל טומאה לא גזרו על כתם שימצא בו וכו'. וכן כלי צבעונים אין חוששים לכתם הנמצא בהם. ע"ש. ואם כן כשם שלא גזרו על כתם הנמצא על כלי חרס מגב, ולא גזרינן אטו חוכו, הכי נמי אין לגזור בכתם שנמצא בצד הצבעוני, משום צד הלכך, שכיון דהוי מדרבנן, אין לגזור גזירה לגזירה באיסור כתמים. וכן העלה בש"ת צ"ח אלישור חלק ו' (סימן כג אות סו). ע"ש. וכן כתב בספר חוקת סהרה (בדרך ישרה סוף ס"ק יג). ע"ש. ופשוט שאם נמצא הכתם על צד הצבוע של הבגד הסמוך לכשרה, וחזר עמוק עד שנראה היטב גם בצדו הלכך, ויש בו כגריס ועוד, סמאה.

7 ←

ח) הנה הרמב"ם (בפרק ט' מהלכות איסורי ביאה הלכה ד') כתב בזו הלשון: כלי צבעונים אין חוששין לכתם הנמצא בהם, לפיכך, תקנה חכמים שתלכש האשה בגדי צבעונים

משמרת הסהרה

כדי להצילה מדין הכתמים. ומרן הכסף משנה העיר על לשון הרמב"ם הנ"ל, שהרי בגמרא הקשו על דברי רבי נתן בר יוסף שאמר לא תקנו חכמים בגדי צבעונים אלא להקל על כתמיהו, וסריך השי"ם מאן תקנינהו, אלא אימא שלא הותרו בגדי צבעונים אלא להקל על כתמיהו, והיאך כתב רבנו לפיכך תקנו חכמים וכו', והירץ הכסף משנה, ואפשר שגירסא אחרת היתה לו. אי נמי דלכתחילה דמשני דבטולמוס של אספסיוס נשאו ונתנו בדבר לגבי גזירה על בגדי צבעונים, יש לומר שאו חיקנום. וכן כתב מרן בבית יוסף. ע"ש. והרמ"א בהגה (בסעיף ה') שינה מלשון הרמב"ם, וכתב, לפיכך תלכש האשה בגדי צבעונים כדי להצילה מכתמים. והיינו דרך צעה טובה. וכן כתב המנחת יעקב בתורת השלמים. וכן כתב הסדרי סהרה. וכן המהרי"ש בנתיבותיו כתב כדברי הרמ"א. וע' להגרי"ש קלוגר בספר מי נדה (דף קמה ע"ב). ע"ש. [ומלשון הרמב"ם הנ"ל מוכח שלא רק בבגד צבוע לא גזרו על הכתמים, אלא גם בסחם כלי צבעוני אם ראתה עליו כתם לאחר שישבה עליו, סהרה, שלא גזרו על כלי צבעונים. וכן העלה הגרי"ש קלוגר בספר שיירי סהרה (סי' קצ תשובה ב' ד"ב ע"א). וכן מוכח בשאל ומשיב תליחא (ח"א סימן שטב). וכן העלה הגאון ר' בעלאל ואב שפראן בש"ת הרב"ז ח"ג (סי' קכ). ע"ש]. והנה בש"ת מראה יחזקאל (סימן ו') נשאל אודות אשה שאי אפשר לה להסתר לבעלה ולספור שבעה נקיים מומתת הכתמים שמוצאת תמיד בכל פעם שרצת להסתר, והרב השואל הורה לה ללכוש בגדי צבעונים להצילה מטומאת כתמים, והשיב, הם מלהוכיח, כי לא התירו הפוסקים דבר זה אלא באשה שעומדת בחוקת סהרה, ובסחם כתמים דלא שכיחי בלא צד גתה, מה שאין כן באשה זו שבחוקת טומאה עומדת ומחוקת לראות כתמים מגופה, שאסור לה לעשות איוו פעולה להעלים עין מהכתמים, דהא בעינן ספורים לפניה, והיא כמבטל איסור לכתולה דלא שרי אפילו באיסור דרבנן וכו'. ע"כ. וכן כתב בש"ת לבושי מרדכי מהזורא תנינא (חלק יורה דעה סימן צ'). ע"ש. גם בש"ת שואל ומשיב רביעאה (חלק ג') סימן מג) כתב, ומה שכתב להקל בכתם כבגד צבוע, היינו דוקא מה שגזרו לדיני כתמים בעלמא, משום שכתמים דרבנן, הם אמרו והם אמרו, אבל בספירת שבעה נקיים, דאמר רחמנא ואחר תהיה, שלא תהיה טומאה מפסקת ביניהם (גדה סו:), ששיטא דככתאי נחנא מקרי הפסק, וגם בספירת נקיים על כל פנים לא הויא בדיקה. ע"ש. גם החכמת אדם (כלל ק"ו סימן ח') כתב וזו לשונו, נראה לי שאף על פי שכתבנו לעיל (כלל ק"ג סימן ט') שאשה יכולה ללכוש בגדי צבעונים כדי להציל מכתמים, היינו בימי סהרה שהיא בחוקת סהרה, אבל בימי שבעה נקיים יהיו לבנים כדי שאם תראה כתם יהיה ניכר בחלוקה. ומכל מקום אין עיטב אף אם תלכש בגדי צבעונים. ע"כ. הגאון רבי ברוך פרנקל תאמיס (בסימן קצ) כתב, וצ"ח לדעת מרן השלחן ערוך והרמ"א שמקילים בכתם כבגד צבוע, מה דעתם לגבי ימי ליבתה, האם גם כן מותרת ללכוש בגדי צבעונים, כי משמעות הפוסקים שבימי ליבונה צריכה ללכוש בגד כחוק ולבן. ע"כ. והפתני תשובה (סימן קצ ס"ק כב) כתב וזו לשונו: כתב בספר עמדין כסף חתיכת יד, נראה דוקא שתלכש תמיד בגדי צבעונים, אבל כדי להציל בימי גתה ובימי ליבונה לא. גם יש לומר שבשלשה ימים הראשונים לספירתה אין תולים. ע"כ. וכן בש"ת בית שערים (חלק יורה דעה סימן רסא) כתב מסברא דנפשיה כמו שכתב העמודי כסף, שצריך שתלכוש תמיד, ושוב ראה כן בפתני תשובה. ע"ש. (וראה עוד בספר שבט הלוי סוף עמוד רצה). אכן בש"ת ברית יעקב (חלק יורה דעה סימן נח) נשאל מרב אחד אודות אשה שככל פעם בכלל סבילתה בקומה מטמאה בכויק המצא כתם בחלוק הבזק לה באופן שאין לתלות הכתם באיזה

23

משפטי ההרהר

דבר, אם יש לסמוך להחזיר לה ללבוש בגדי צבעונים, שאפילו לדברי הפוסקים שאומרים שבגדי צבעונים אתם מקבלים כתמים, יש לומר שזהו דוקא כשהאשה הולכת תמיד בבגדי צבעונים, שלא חששו בהם משום כתמים, אבל ללבוש לכתחלה בגדי צבעונים ליום או לילה אחד כדי שלא תסמא משום כתם אפשר דוגי כמבטל איסור לכתחלה, הוסיב, הרב פשוט להחזיר, ולא דמי כלל לזה דקיימא לן אין מבטלים איסור לכתחלה, שדוק כשהאיסור ידוע בכירור אין מבטלים, אבל בכתמים דקיימא לן שאין בהם משום קביעת וסת, ולא חיישינן ליום הצריאת הכתם כמו שהרששים לראיה, וכמו שכתב הראב"ד, והטבא בבית יוסף (סימן קצ), ואין כאן אלא חששא בעלמא, ובבגדי צבעונים לא גזרו כלל משום כתמים, לא הרי בכלל אין מבטלים איסור לכתחלה, ועוד דשאני התם דאמרינן אין מבטלים איסור לכתחלה משום שיש לחוש שמא יאכל האיסור גם בלי ביסול, אבל בבגדי צבעונים שלא גזרו בהם משום כתמים, לא חיישינן שמא יתירו כתמים לעולם, כיון שלא גזרו בהם כלל, ולכן אפילו בימי ליבושה ובשלשה הימים הראשונים, אם מצאה כתם בבגדי צבעונים אינה חוששת, ויכולה גם לכתחלה ללבוש בימי ליבושה בגדי צבעונים. ולא דמי למה שכתב הרמ"א (בסימן קצו סיף י') שאין תולין בשלשה ימים הראשונים של ספירתה ככתם יחזיר מנוריס, דשאני התם שצריכה לחלות בדם צפור שנתעסקה או בחבורה, כהא לא תלינן כשלשה ימים ראשונים, אבל הכא דלא משום קילותא דתלינן דמעלמא אתי, אלא שלא גזרו חכמים מעיקרא בבגדי צבעונים משום כתמים, אפילו בשלשה הימים הראשונים אינה חוששת. ואין לנו לחוש כלל לסברת רבינו שמחה והרמב"ן שמתמירים בבגדי צבעונים, שכיון שמרן הבית יוסף והרמ"א קבעו להלכה כדברי הרמב"ם והרא"ש ותיעוהו שבגדי צבעונים אינם מקבלים כתמים, והוא מדי דרבנן, לפיכך שומעים להקל ולא להחמיר בה. ע"כ. וכן כתב הגאב"ד מביטק בש"ת זכרון יעקב (סימן סו), שאף אם לובשת הכתונה ובגד החתון צבוע, לא חשיב כמבטל איסור לכתחלה, שהרי עדיין יחזיר הוא, ועדיין אין האיסור בעולם, ובכנאי גונא מתיר לבלל בידים, כדאיתא גיורה דעה (סימן קט סיף ב'). ומכל שכן שיש להקל בה באשה שאינה יכולה להסתר לכעלה, בגלל כתמים שהיא רואה, שיכולה ללבוש בגדי צבעונים, ואפילו בגדים חתונתים והומר שיש לסמוך על הלכה פסוקה הקבועה בשלחן ערוך, בדין כתמים דרבנן. ע"כ. גם בשו"ת חמדת שלמה (חלק יורה דעה סימן כ' אות יז) כתב, שאם נמצא הכתם על דבר שאינו מקבל טומאה, אפילו בשלשה ימים ראשונים לא חיישינן ליה, כיון שדבר שאינו מקבל טומאה אינו בכלל גזירת כתמים. וכחצא כה כתב בשו"ת מעיל צדקה (סימן סג), שדבר פשוט להחזיר בכתמים הנמצאים בבגדי צבעונים אפילו בשלשה ימים ראשונים. ע"ש. ועיין עוד בשו"ת מהרש"ם חלק א' (סימן פא וסימן פב) שכתב גם כן להקל בלבושת בגדי צבעונים לאשה שמתצאה כתמים באופן תמידי על חלוקה, ואי אפשר לה להסתר לבעלה, וכתב שאין זה כמעולם עינו מן האיסור, דבכנאי גונא לא גזרו חכמים כלל, וליכא איסורא כלל. וגם שמתאר והשתא מירא בשעת לבישה עדיין אק הכתמים בעולם, מותר לעשות כן אף לכתחלה. ומכל שכן לפי מה שכתב בשו"ת בית יעקב (סימן סד) שכמקום שנוגע לעיניו האשה מותר אף להעלים עין, וכן כתב בשו"ת שאל ומשיב מהדורא תנינא (חלק ב' סימן לב), שלפי זה אף בנידון דידן שאין האשה יכולה להסתר לבעלה בלי זה, יכולה לסמוך על לבישת בגדי צבעונים וכי'. ע"ש. ומשמע שאף בשלשה הימים הראשונים לספירתה יכולה להקל. והן אמת

משפטי ההרהר

כי בשרית נהרי אפרסמון (חלק יורה דעה סימן קנח) אחר שהעלה להחזיר לאשה שרגילה לראות כתמים ללבוש בגדי צבעונים. ואין זה נחשב כמבטל איסור לכתחלה, כיון שלבושת בזמן היתר, וכוחה לבלל בזמן היתר שלא יחול האיסור אחר כך, וכמו שכתב כיוצא בזה הסימן אורת חיים (סימן תרכו סק"ב), שקודם ההג' בוחר להשפיל ענפי אילן לערכם בסכך כשר, ואינו נחשב כמבטל איסור כיון שעושה כן בזמן ההיתר. והכי נמי לגבי לבישת בגדי צבעונים בזמן שעריץ הוא סהורה, ושכן הורה השערי דעה (סימן קצ סק"ד). אך עיי', שבשלשה ימים הראשונים לספירתה לא תעשה כן, וכמו שכתב השערי דעה שם. ע"ש. גם בשו"ת זכרון יהודה גרינוואלד חלק ב' (סימן נג), אף שהעיר על דברי הראב"ד יחזקאל הנ"ל, דבכנאי גונא ליכא משום מבטל איסור לכתחלה, דמי להנעלה שמבטל ועוקר האיסור לגמרי, והכי נמי בבגדי צבעונים שעוקרת גזירת כתמים לגמרי. שהרי לא גזרו כלל דין כתמים על בגדי צבעונים, מכל מקום הוסיף, שבבגד הסמוך לבשר חלילה להקל בשלשה ימים הראשונים לספירתה וכי'. ע"ש. וכן מבואר להדיא בשו"ת אדני פז (סימן כ'), שאף הלוכשת בגדי צבעונים להציל עצמה מכתמים, אם מצאה כתם בשלשה הימים הראשונים, אין תולין בשום דבר, כיון שהחוקה במקצת פתוח, ורק לאחר שלשה ימים אם חמצא כתמים, נחשבים הימים לנקיים, כיון שאין בגדי צבעונים מקבלים כתמים, וחזו לאצטרופי עם שלשת הימים הראשונים שהיו נקיים, ולא דאתא בהם שום כתם, וטובלת בסוף שבעת ימים. ע"ש. ועיין עוד בשו"ת פרי השדה חלק ד' (סימן מט), ובשו"ת ערוגת הבושם (חלק יורה דעה סימן קפג), ובשו"ת מהר"ם בייסק חלק א' (סימן מה), ובשו"ת מהר"ץ דושינסקי חלק א' (סוף סימן פח). ע"ש. אולם מאחר שכל יסוד חומרת שלשת הימים הראשונים שאין לחלות בהם הכתמים להקל, אינו מדין השי"ס אלא חומרא בעלמא, וכמו שכתב הרמ"א בהרבי מה"א (סימן קצו), וכן כתב הסדרה סהרה (שם ס"ק לג) שאין זה אלא חומרת האחרונים, וכן כתב בשו"ת צמת צדק הראשון (סימן סה), וכן כתב בשו"ת דברי מלכיאל חלק ג' (סימן סא). ע"ש. ולדעה מרן השלחן ערוך שקבלנו הוראותיו אין הפרש בין שלשת הימים הראשונים לשאר הימים הנקיים, וכמו שכתב מרן החד"א בשרית חיים שאל חלק א' (סימן טו). ע"ש. וכן כתב בשו"ת שואל ונסאל חלק ד' (סימן צ'), וכן כתב הגאון רבי רחמים חיותה הכהן בספר כנרת כהן חלק א' (דף קיט ע"ב), ובספרו זכרי כהונה (מערכת כ' אות ג'). ע"ש. לפיכך העיקר בזה לדין כדברי הברית יעקב והחמדת שלמה שהסכימו להבדיל המעיל צדקה, שיש להקל בבגדי צבעונים אף בתוך שלשת הימים הראשונים לכפירתה אף לכתחלה, כיון שמיד שפסקה בטהרה, הרי היא בחוקת טהרה, וכמו שכתב הרמב"ן בהידושו לנדה (ה'). וכן כתב בהידושי הר"ן שם. וכן מבואר בספר האשכול (עמוד קח). ע"ש. וכן כתב בהידושי הרשב"א נדה (ב'): בד"ה והא. ע"ש. ועיין בהוות דעת סימן קפז סק"ה), וכן הסכימו רוב ככל האחרונים. וכן העלה החכמת אדם (בבית אדם כלל קיז סימן י'). ע"ש. ובשרית מאיר נתיבונים (סימן נז) כתב כן בשם הרשב"א שהטבא בבית יוסף (סימן קצ) בד"ה בדיקה חלוקה והשאלתו לישראלית. ושכן כתב בשו"ת הב"ת זבשו"ת פני יהושע וכי'. ע"ש. וכן מבואר בשו"ת אמרי אש (חלק יורה דעה סימן עא), ובשרית בריה אברהם (סימן מז אות ה'), וסימן נח אות ז'). ועיין עוד בשו"ת מאמר מרדכי (סימן ה' דף יג ע"ב וד'), ובשרית שואל ומשיב תליתאה (חלק ב' סימן ז') ד"ה וראיתי. ע"ש. ואף לדידו דנקטי חומרא דהרמ"א שאין לחלות בכתמים בשלשה ימים ראשונים, מכל מקום בנידון דידן יש להקל יותר על פי סברת המעיל צדקה והחמדת שלמה והברית יעקב הנ"ל,

ט. כל דבר שאינו מקבל טומאה, לא גזרו עליו משום כתמים, לפיכך אשה שברקה קרקע עולם, והיתה נקיה, וישבה עליה, ולאחר מכן כשעמדה מצאה עליה כתם של דם, ולא הרגישה כשיצא הדם מכנה, אף על פי שברור הדבר שיצא מנפיה, מהורה. וכן אם ישבה על רצפת אבנים, או על כלי אבנים, או על כלי אדמה, או על עור הדג, או על כלי הרס סגוב, או על כנף שאין בו שיעור שלש אצבעות על שלש אצבעות (שהוא שיעור ששה סנטימטר על ששה סנטימטר), ואחר כך נמצא עליהם דם לאחר שעמדה, מהורה, שכל שאינו ראוי לקבל טומאה לא נזרו חכמים על כתמים שימצאו בו (ס).

שם שם הטהרה

דהבא דלאו משום הלייה אתינן עלה, אלא משום שלא גזרו כלל על הכתמים בבגדי צבעונים, כמראה סודר נחשבו, ואף בשלש הימים הראשונים אין לחוש להם, וכדבריהם מוכח להדיא גם בשו"ת הגאון רבי עקיבא איגר מהדורא תנינא (סוף סימן לד'). ע"ש. הנה ליה כעין ספק ספיקא להקל, שמה הלכה כדעת מרן שאין חילוק בין שלשת הימים הראשונים לשאר ימים, שבמלם יכולה לחלות הכתמים, ואם המצא לומר כהרמ"א, שמה בבגדי צבעונים, וכן בדבר שאינו מקבל טומאה, אף הרמ"א יורה להקל, וכיצא בזה כתב מרן המיד"א בשו"ת חיים שאל הג"ל, וכן מצאתי להגאון רבי משה פיינשטיין בשו"ת אגרות כושה (חלק יורה דעה סימן צה) שכתב להקל בזה גם בשלש הימים הראשונים, וכן פסק בספר בדי השלחן (סימן קצו אות קמג). ע"ש. וכן עיקר, ועיין עוד כמה שכתבנו בשו"ת יביע אומר חלק ג' חלק יורה דעה סימן ר"ל.

ט) הרמב"ם בפרק ט' מהלכות איסורי ביאה הלכה ד', והטור והשלחן פרוך סימן קצ סעיף י'. והמקור לזה במשנה גדה (נ"ס סוף ע"ב) רבי נחמיה אומר, כל דבר שאינו מקבל טומאה אינו מקבל כתמים. ושם (נ"ח) אהא דאמר שמואל בדיקה קרקע עולם וישבה עליה ומצאה עליה דם מהורה, מוכי לה רב אשי, דסבירא ליה כרבי נחמיה שכל שאינו מקבל טומאה אינו מקבל כתמים. וכתבו התוספות שם, דהיינו טעמא משום שמכיון שהדבר שהכתם עליו סהור, גם על האשה לא גזרו טומאה. וכן כתב הרשב"א בחידושי (גדה 10: ב"ד"ה אמר שמואל, בשם רבו. וכן כתב המאירי גדה (עמוד ר"ח כ"סופו). [ועיין בשו"ת נודע ביהודה קמא (חלק יורה דעה סימן נב), ובחוות דעת (סימן קצ סק"ח). ובשו"ת בית אפרים (חיר"ד סימן 10). ובשו"ת תחם סוטר (חלק יורה דעה סימן קפ"ב). ע"ש.] ובגמרא (שם 10: מטהר היה רבי נחמיה אפילו באחורי כלי חרס, ולא גזרין גבו אטו תוטי. וכן מטהר היה רבי נחמיה במטליות שאין בהם שלש על שלש, שאינם ראויים לא לעניים ולא לעשירים. דרש רבי חייא בר רב משמיה דרב הלכה כרבי נחמיה, ושם, הורו חכמים כרבי נחמיה, אמנם הראב"ד בספר בעלי הנפש (שער הנתנים עמוד 10) כתב שאין הלכה כרבי נחמיה משום שדבא דההיא איתחא דאשתכח לה דמא במשתחא, אחאי לקמיה דרבי ינאי, ואמר לה תיזיל ותיתי. (גדה נח. ופירש רש"י, במשתחא, עם המסכת דכתיב בשמשון, מחורגמינן עם משתחא. שהיתה מסכת טווי לארג ונמצא דם על השתי, ואמר לה שתלך ותשוב כדרך שעשתה עד כה, ואם נזדמן שהטווי המוסך בא בין רגליה כנגד אותו מקום טמאה). אבל כבר השיג עליו הר"ה בסלע

שם שם הטהרה

המחלקות (סימן ל'). דמשהיחא היינו כלי אורג שהוא דבר המקבל טומאה, ודרבי נחמיה עדיפא דהא אוקימנא הא דשמאל כרבי נחמיה, ורב נמי פסק הלכה כרבי נחמיה, והורו חכמים כרבי נחמיה. ע"ש. וכן פסק בספר האשכול (עמוד קג). וכן פסק גם הרמב"ן בחידושי לנה (10: ב"ד"ה וכו', ובהלכות נדה (פרק ד' הלכה ה'). גם הרשב"א בחזקת הבית (סוף שער הנתנים) הביא דברי הראב"ד, וכתב, שאינו מחזור, שאך נזחה הא דפסק רב הלכה כרבי נחמיה מקמיה עובדא דמשהיחא דלא אתברר לן מאי היא, ונראה שהוא כלי אורג שמקבל טומאה, וכן פירש הר"ה. ע"כ. וכן כתב הרא"ש בפסקיו (פרק ט' גדה סוף סימן ב'). וכן כתב המאירי גדה (עמוד רמ"ס) לדעות ראיית הראב"ד בשתי דים. ע"ש. ומאחר שהרמב"ם והר"ה ובעל האשכול והרמב"ן והרשב"א והרא"ש המאירי כולו סבירא להו דהלכה כרבי נחמיה, בראי דהכי נקטינן, וכפסק הסור והשלחן פרוך הג"ל.

והנה הרמב"ם (בפרק כב מהלכות כלים הלכה א') כתב, כמה שיעור הבגד שיקבל טומאה, שלש על שלש אצבעות מכוונות עם המלל, לטומאת המת או לשאר טומאות, במה דברים אמורים, בבגדי צמר ופשתים, אבל בגדים של שאר מינים אין מקבלים טומאה מכל הסומאות אלא אם כן היה בהם שלשה ספחים על שלשה ספחים או יותר, שנאמר או בגד, מפי השמועה למדו שבא הכתוב לרבות שלשה ספחים על שלשה ספחים בשאר בגדים לטומאה. (והמקור לזה בשבת כו:). וכן כתב המאירי שבת (כו). ב"ד"ה שבעה. ע"ש. ולפי זה גם לגבי טומאת כתמים, יש לומר שנגדים של שאר המינים אין מקבלים טומאת כתמים אלא אם כן יש בהם שלשה ספחים על שלשה ספחים. וכן כתב בשו"ת בית שלמה (חלק ב' מורה דעה סימן לג). ועיין בהגהה מהרב בן המחבר שם. ע"ש. ובשו"ת באר יצחק (חלק חשן משפט סימן ה' ענף ב') כתב, שהר"ש והרא"ש (כלים פרק כז משנה ב') גבי שלש על שלש לטומאת מה, סחמו דבריהם, ולא חילקו בין צמר ופשתן לשאר מינים, משום שבשבת (כו:). שמחלקים בין צמר ופשתים לשאר מינים אינו אלא לסברת רבי ישמעאל דסבירא ליה דתתם בגדים היו צמר ופשתים, מה שאין כן לרבנן דסבירא להו שבגד כליל כל מיני בגדים, כדאיתא ביבמות (ד). ואם כן יש לומר דהא דשלש על שלש קאי על המינים וכו'. ע"ש. ולכאורה לפי מה שפסק מרן בבית יוסף ובשלחן פרוך אורת חיים (סימן ט' סעיף א') כדעת הר"ף והרמב"ם, שפסקו כתנא דני רבי ישמעאל, דאמר, תואיל ונאמרו בגדים בתורה סתם, ופרט לך הכתוב באחד מהם צמר ופשתים, אף כל צמר ופשתים. הילכך אין חיוב בציצית מן התורה אלא בגד פשתים או בגד צמר וחלים, אבל בגדי שאר מינים אין חייבים אלא מדרבנן. ע"ש. וכן פסקו בספר האשכול (סימן לב), והמאירי (שבת כו:), והחינוך (סימן שפו). ע"ש. ועיין להגאון מלבי"ם בספר ארצות התיים (סימן ט' המאירי לארץ סק"א ובי'), שהביא שם כמה ראשונים שעמדו בשיטת הר"ף והרמב"ם, ונתן טעם לדבריהם שסתם הש"ס יבמות (ד:) וזבחים (צג:) אצל כרבי ישמעאל, ע"ש. ועיין עוד בפני יהושע שבת (כו:), ובמראה הפנים על הירושלמי (ריש כלאים), ובשו"ת משכנות יעקב מקרליץ (חלק אורח חיים סימן ח'). ע"ש. לפי זה העיקר לדין כדעת הרמב"ם הלכות כלים הג"ל. ואפילו להרמ"א בארזת חיים (סימן ט') שפסק שכל מיני בגדים חייבים בציצית מן התורה, וכדברי התוספות והרא"ש וסיעתם, נראה שיש להקל בנידון דידן, משום שבכתמים שומעים להקל. ולכן בשאר מיני בגדים שאינם צמר ופשתים, השיעור לקבל כתמים הוא שלשה ספחים, על שלשה ספחים, דהיינו עשרים וארבעה סנטימטר על עשרים וארבעה סנטימטר. ובפחות מכן אם נמצא כתם עליו מהורה, וכן כתב בפשיטת